İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ | İstanbul Planlama Ajansı | İSTANBUL KENT KONSEYİ

GELECEĞİ TASARLAMAK:
DİSİPLİNLER ARASI BİR ÖĞRENME DENEYİMİ ATÖLYE SERİSİ
PROJE KATALOĞU

Yayın Yönetimi ve İdari Koordinasyon
İstanbul Planlama Ajansı – İPA Enstitü

Hazırlayanlar
Elif Sidar Ökdemir, Özge Tekçe

Katalog Sürecinde Katkıda Bulunanlar
Ayşe Melis Esin, Berna Birtan, Betül Keleş, Çağla Yaşayancan,
Fatih Bedirhan Dilber, İlayda Kaya, Melike Şengül, Sevde Kolunsağ

Atölye Katılımcıları
Abdurrahman Keskin, Altan Erdem Aras, Ayşe Melis Esin, Ayşenur Baltacı,
Begüm Çiçek, Berna Birtan, Betül Keleş, Çağla Yaşayancan, Dide Koç,
Ezgi Deniz Ülgen, Ezgi Yılmaz, Fatih Bedirhan Dilber, Gizem Seyhan,
Gökçen Başaran, İlayda Kaya, Melike Avcu, Melike Şengül, Murat Altınok,
Murat Çetinkaya, Murat Onur Tahmaz, Mutlucan Lokmanoğlu,
Nisa Nur Sevinç, Sevde Kolunsağ, Sıla Soysal, Taylan Temmuz Halat

Tasarım Konsepti ve Yayın Kimliği
İstanbul Planlama Ajansı İletişim Koordinatörlüğü

Basım Yeri ve Tarihi
İstanbul, Kasım 2021

ISBN
978-625-8049-04-6
İstanbul Planlama Ajansı yayınıdır.

MODÜL 1: İKLİM KRİZİ - DAYANIKLI ŞEHİRLER
Tarih: 21 Eylül 2021, Salı **Yer:** Müze Gazhane

10.00 - 10.30 **Açılış, Kayıt ve Tanışma Oyunu**
10.30 - 11.00 Açılış Konuşması - *Oktay Kargül (İPA Genel Sekreteri)*
11.00 - 12.00 Geleceğin Şehirleri - *Alphan Manas (İş İnsanı, Fütürist)*
12.00 - 13.00 **Öğle Arası**
13.00 - 14.00 İklim Krizi ve Kentler - *Prof.Dr. Levent Kurnaz (Boğaziçi Üniversitesi)*
14:00 - 14:15 **Ara**
14.15 - 15.00 İklim Değişikliği Eylem Planları: İstanbul Deneyimi -
Prof. Dr. Ayşen Erdinçler (İBB Çevre Koruma ve Kontrol Daire Başkanı)
15:00 - 15:15 **Ara**
15.15 - 19.30 Atölye Çalışması
Atölye Kolaylaştırıcısı: *Dr. Öğr. Üyesi Barış Gençer Baykan (Yeditepe Üniversitesi)*
Mentörler: *Arda Moltay, Ceren Tüfek, Yağız Eren Abanus*

MODÜL 2: TEKNOLOJİ - AKILLI ŞEHİRLER
Tarih: 23 Eylül 2021, Perşembe **Yer:** Müze Gazhane

10.00 - 10.30 **Önceki Günün Değerlendirmesi**
11.00 - 12.00 Akıllı Şehir Nedir? - *Gizem Takıl (İTÜ Çekirdek)*
12.00 - 13.00 **Öğle Arası**
13.00 - 14.30 Akıllı Şehir İstanbul Oturumu
13:00-13:45 *Burcu Özdemir (Akıllı Şehir Şube Müdürlüğü)*
13:45-14:30 *Melike Akkaya (İPA Vizyon 2050 Ofisi, Teknoloji, Yenilik ve Akıllı Şehircilik Uzmanı)*
14:30 - 14:45 **Ara**
14.45 - 19.30 Atölye Çalışması
Atölye Kolaylaştırıcısı: *Prof. Dr. Kerem Koramaz (İstanbul Teknik Üniversitesi)*
Mentörler: *Elif Şen, Emine Zerrin Şakır, Hakan Kökçü, Tuğçe Bekar*

MODÜL 3: ERİŞİLEBİLİRLİK - ULAŞIM
Tarih: 28 Eylül 2021, Salı **Yer:** Müze Gazhane

10.00 - 10.30 **Önceki Günün Değerlendirmesi**
11.00 - 12.00 Ulaşım, Erişilebilirlik ve Kentler -
Haluk Gerçek (İTÜ İnşaat Fakültesi, Emekli Öğretim Üyesi)
12.00 - 13.00 **Öğle Arası**
13.00 - 14.00 Kapsayıcı ve Sürdürülebilir Ulaşım Sistemleri -
Doç. Dr. Hüseyin Onur Tezcan (İstanbul Teknik Üniversitesi)
14:00 - 15.00 Kent İçi Ulaşımda Bisiklete ve Yayaya Alan Açmak: İstanbul Deneyimi -
Utku Cihan (İBB Ulaşım Daire Başkanı)
15:00 - 15:30 **Ara**
15.30 - 19.30 Atölye Çalışması
Atölye Kolaylaştırıcısı:
Doç. Dr. Kevser Üstündağ (Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi)
Mentörler: *Arzu Erturan, Merve Akdağ, Tahir Can Yarımoğlu*

MODÜL 4: KATILIMCILIK - DEMOKRATİK KENT YÖNETİMİ
Tarih: 30 Eylül 2021, Perşembe **Yer:** Müze Gazhane

10.00 - 10.30 **Önceki Günün Değerlendirmesi**
10.30 - 11.00 Demokratik Kent Yönetimi: İstanbul Kent Konseyi Deneyimi -
Tülin Hadi (İstanbul Kent Konseyi Başkanı)
12.00 - 13.00 **Öğle Arası**
13.00 - 15.00 Katılımcı Bir Kent Yaratmak: İstanbul Deneyimi Oturumu
13.00 - 13.40 Stratejik Plan Hazırlık Süreci -
Hasan Tural (Strateji Geliştirme Müdürü)
13.40 - 14.20 İBB Katılımcı Bütçe Deneyimi -
Esra Huri Bulduk (İstanbul Planlama Ajansı Genel Koordinatörü)
14.20 - 15.00 Vizyon 2050 Süreci -
Burcu Özüpak (İPA Vizyon 2050 Ofisi Koordinatörü)
15.00 - 15.30 **Ara**
15.30 - 19.30 Atölye Çalışması
Atölye Kolaylaştırıcısı: *Yaşar Adanalı (Mekanda Adalet Derneği)*
Mentörler: *Anıl Kocaoğulları, Ayşegül Güğüş, Özlem Gonca Yalçınkaya*

MODÜL 5: GELECEĞİN KENTLERİNE DOĞRU
Tarih: 3 Ekim 2021, Pazar **Yer:** Müze Gazhane

11.00 - 12:30 Final Sunumları ve Değerlendirme Forumu
12:30 - 13:30 **Ara**
13:30 - 17:30 Kapanış Etkinliği

MODÜL 1: İKLİM KRİZİ-DAYANIKLI ŞEHİRLER

Kentsel büyümenin ortaya çıkardığı ve geleceğin kentlerine ilişkin yapılan tartışmalarda öne çıkan konulardan biri iklim krizi ve dayanıklı şehirler. Her geçen gün etkileri daha fazla hissedilen iklim değişikliği karşısında şehirler oldukça savunmasız durumda olduğu söylenebilir. Özellikle son dönemlerde karşı karşıya kalınan doğal afetler konu ile ilgili çalışmaların önemini gözler önüne sermeye devam etmekte. Dolayısıyla, şehirlerin gelecekte karşı karşıya kalınabilecek olası krizlerde sosyal, ekonomik ve fiziksel zararlardan korunabilmesi adına dayanıklı şehirler olarak kurgulanmaları elzem görülüyor.

Birinci modül, Boğaziçi Üniversitesi'nden **Prof. Dr. Levent Kurnaz** ve İBB Çevre Koruma ve Kontrol Daire Başkanı **Prof. Dr. Ayşen Erdinçler**'in sunumlarıyla başladı.

Prof. Dr. Levent Kurnaz dünyadan ve Türkiye'den çeşitli örneklerle iklim krizinin kentler üzerindeki etkilerine ve bu krizle mücadele etmek için ne gibi önlemler alındığı ve çalışmalar yapıldığına odaklanan bir sunum gerçekleştirdi.

İBB Çevre Koruma ve Kontrol Daire Başkanı **Prof. Dr. Ayşen Erdinçler** iklim değişikliği ve yerel yönetimlerin ilişkisine değinerek başladığı "Dirençli Şehir Olma Yolunda İstanbul" başlıklı sunumuyla İstanbul'daki iklim senaryolarından Çevre Koruma ve Kontrol Daire Başkanlığı, Çevre Koruma Müdürlüğü tarafından yürütülen çalışmalardan bahsetti. İBB'nin dirençli şehir olma yolunda üyeliği bulunan C40, Global Covenant of Mayors for Climate and Energy-GCoM gibi ulusal ve uluslararası iklim ağlarına değindi. Ardından İstanbul İklim Değişikliği Eylem Planı (İİDEP) aşamaları, 2050 karbon nötr hedefi ve eylem planı revizyon çalışmasının süreçleri detaylı olarak aktarıldı.

ATÖLYE ÇALIŞMASI

Dr. Öğr. Üyesi Barış Gençer Baykan, Yeditepe Üniversitesi (Atölye Kolaylaştırıcısı)
10'ar kişilik üç gruba ayrılan katılımcılar iklim değişikliğini ve olası sonuçlarını tartışarak gelecek senaryoları üretmeye çalıştı. Senaryolarda sadece teknolojik çözümlere yaslanılmaması, iklim değişikliğinden olumsuz etkilenecek toplumsal grupların dikkate alınması, tartışmanın kent ölçeğine tutulması, kısa, orta ve uzun vadenin hesaba katılması da temel ilkeler olarak paylaşıldı. Tartışmaların çıktısı olarak somut çözümü önceleyen yaklaşımlarla birlikte perspektif veya plan sunabilecekleri de belirtildi.

Birinci grup kullanıcı deneyimini temel alan teknoloji tabanlı bir kültür-sanat projesi şekillendirdi. İkinci grup, İstanbul'un geleceğini iklim krizi ve dayanıklılık eksenin ele alıp bir eylem planı ortaya koydu. Üçüncü grup ise ekoloji, gıda/tarım, rekreasyon/park temelinde bir alan tasarladı. Her grubun çalışmalarının sunumların sonra yaklaşık 15 dakika diğer gruplar çalışmalara dair yorumlarını ve eleştirilerini dile getirdi. Farklı yaklaşımlar içindeki temel görülen eksiklikler (örneğin enerji kaynakları, su yönetimi vb.) ele alındı.

1. Grup Proje Önerisi

DENEYİM MÜZESİ

Atölye Katılımcıları

Abdurrahman Keskin
Altan Erdem Aras
Betül Keleş
Dide Koç
İlayda Kaya
Melike Avcu
Mutlucan Lokmanoğlu
Nisa Nur Sevinç
Sıla Soysal

İnsanların farkındalığını arttırmak için en etkili yolun somut göstergeler olacağı fikriyle "İklim Krizi-Dayanıklı Şehirler" isimli modülde bir "Deneyim Müzesi" tasarlandı. Bu Deneyim Müzesi iklim krizi ve iklim krizinin gelecekteki muhtemel etkileriyle ilgili olup beş duyuya odaklanmakta. Deneyim Müzesi'nin içinde ortak alanlara kurulan iklim krizinin hiç önemsenmediği, iklim krizinin önemsendiği ancak onunla mücadele edilmediği, iklim krizinin önemsendiği ve mücadele edecek eylemlerin gerçekleştirildiği başlıklarına sahip 3 oda bulunmakta. Bu odalar insanlara kendilerini bekleyen muhtemel geleceği göstermek ve bunların gerçekleşmemesi için hangi iklim politikalarının talep edilmesi gerektiğini aktarmak üzere tasarlandı. Dolayısıyla Deneyim Müzesi'nde ilk olarak insanların konu ile ilgili duyarlılıklarının artırılması, ikinci adımda ise insanların işin uzmanları tarafından konu ile ilgili bilgilendirilmesi amaçlandı.

Gelecek denildiğinde akla ilk gelen kavramlardan biri olan teknolojik gelişimlerden bağımsız düşünülmeyen proje önerisinde teknolojiyi sahip olduğu bu ön-yargılardan kurtarmak ve geleceğin şehirlerini teknoloji odağının dışına çıkarmak amaçlandı. Temel amacı farkındalık yaratmak olan "Deneyim Müzesi" projesindeki deneyim odalarının işleyişinde, 360 derece projeksiyon, VR gözlükleri ve yapay zeka entegrasyonu, koku salınımı, sıcaklık artışı/azalışı, interaktif seçenekler gibi birçok farklı teknolojik yöntemden yararlanılması planlandı.

İklim Krizi - Dayanıklı Şehirler | 21 Eylül 2021

Çözüm Önerileri

Yönetimsel Açıdan:
- Katılımcı Demokrasi Uygulamaları
- Toeri ve Pratiğin Eşgüdümlü Olması
- Denetleme Mekanizmaları
- Sürdürülebilir Projeler
- Atık Yönetimi

Teknolojik Açıdan:
- Düşük Karbon Teknolojileri
- Düşük Gaz Salımlı Teknolojiler
- Elektrikli Araçların Yaygınlaşması
- Akıllı Şebekeler
- Coğrafi Bilgi Sistemleri (CBS)

Politik Açıdan:
- Piyasa ve Hükümet Düzenlemeleri
- Bölgesel Üye Birlikleri
- Belediye ve Yerel Paydaşlar
- Devlet Müdahalesi
- Siyasi İstikrar
- Yetki Sınırı

çözüm önerilerinin geliştirilmesi için **en temel** şey: Mücadeleye Teşvik Ve İklim Değişikliği Farkındalığının Geliştirilmesi

İnsanların farkındalığını en çok geliştirecek şey: Kamusal Mekanlarda Başlayan Somut Göstergeler + Enstalasyonlar

Deneyim Müzesi

Hedef

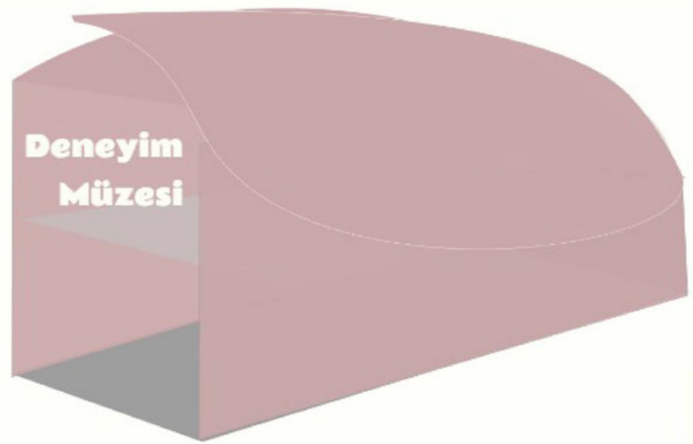
5 duyuya odaklanarak bir oda içerisinde insanlara kendilerini bekleyen **muhtemel geleceği** göstererek farkındalığı arttırmak

3 farklı aşama;

İklim Krizini Hiç Önemsemezsek

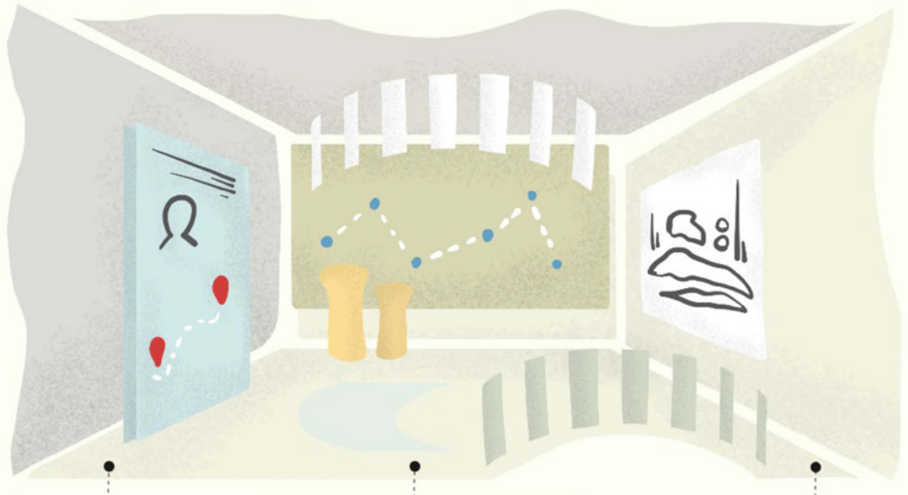
İklim Krizini Önemser Ama Onunla Mücadele Edemezsek

İklim Krizini Önemseyip, Mücadele Edecek Eylemleri Gerçekleştirsek

İklim Krizi - Dayanıklı Şehirler | 21 Eylül 2021

Deneyim Müzesi

İklim Krizini Hiç Önemsemezsek

İklim Krizinin Gelecekteki Muhtemel Etkilerini Somut Bir Şekilde Aktarabilme

İklim Krizini Önemser Ama Onunla Mücadele Edemezsek

İklim Kriziyle Mücadele İçin Hangi İklim Politikalarının Talep Edilmesi Gerektiğini Aktarabilme

İklim Krizini Önemseyip, Mücadele Edecek Eylemleri Gerçekleştirsek

İklim Krizini Farkında Olmanın Ve Mücadele Etmenin Sonuçlarını Aktarabilme

Kullanılacak Yöntemler

- 360 Derece Projeksiyon
- VR Gözlükleri
- Yapay Zeka Entegrasyonu
- Koku Salınımı
- Sıcaklık Artışı/Azalışı
- İnteraktif Seçenekler
- **Harekete Geçirme Etkinlikleri**
  Eğitimler, Akademisyen Buluşmaları, STK Etkinleri, İklim Durumu İncelemeleri, Değerlendirme Formları Ve Anketleri

Arda Moltay

Mimta Mimarlık
(1. Grup Mentörü)

Farklı disiplinlerde öğrenim gören katılımcılardan oluşan grup; "Hiçbir şey yapmazsak ne olur?" sorusu üzerinden iklim krizini somutlaştıracak ve öğrendiklerini paylaşmaları yolu ile çözüme herkesin katkıda bulunmasını sağlamasını umdukları bir proje geliştirdi. Birinci modülün ilk bölümünde gerçekeşen tartışmalar ışığında müştereklerde çalışma ve katılımcı yöntemleri kullanma ilkelerini grup tarafından benimsendi.

Bu ilkeler bir iklim simülasyonu mekanı/müzesi fikrine uygulanarak, iklim krizi konusundaki farklı politika tercihlerinin sonuçlarını şehrin ortak alanlarında deneyimletmek, bu yol ile hem farkındalık sağlanması, hem de çözüm tartışmalarına katkı sunulması öngörüldü. Bu öngörüyü teknolojik çözümlerin kullanılması ve örgütlü toplum katmanlarına ulaşarak birlikte çalışma programları geliştirmek yolu ile hayata geçirmeyi planladılar.

2. Grup Proje Önerisi

KAOS-İST

Atölye Katılımcıları

Ayşenur Baltacı
Begüm Çiçek
Berna Birkan
Çağla Yaşayancan
Fatih Bedirhan Dilber
Gökçen Başaran
Melis Esin
Murat Onur Tahmaz

Birinci modül olan "İklim Krizi ve Dayanıklı Şehirler" başlıklı atölyede İstanbul'un geleceğini iklim krizi ve dayanıklılık kavramları ekseninde tartışırken, kent ölçeğinde 2050 yılını referans alarak oluşabilecek kentsel problemler ele alındı. İki farklı parametrede oluşturulan dört ayrı senaryoda, çeşitlilik, kentsel dayanıklılık ve iklim krizine uyum kavramlarıyla değerlendirildi. İlk senaryoda kent dayanıklılığının artırıldığı ve iklim krizine uyumun sağlandığı koşullar gözlemlendi. İkinci senaryoda ise iklim krizine uyumun sağlandığı ancak kentsel dayanıklılığın azalarak kırılganlığın arttığı koşullar gözlemlendi. Üçüncü senaryoda kentsel dayanıklılığın arttığı ancak iklim krizine uyumun sağlanamadığı koşullar saptandı. Son ve seçilen senaryoda ise kentsel dayanıklılığın azaldığı, kırılganlığın arttığı ve iklim krizine uyumun azaldığı şartlar oluşturuldu.

"KAOS-İST" olarak adlandırılan kent distopyasına karşı "Nereye kadar?" sorusuyla yola çıkılan senaryo üzerinden İstanbul kenti için kentsel dayanıklılığı artırıcı ve iklim krizine uyumu destekleyen bir iklim eylem planı hazırlandı. Bu iklim eylem planına göre dokuz temel adım belirlendi. Bu adımlar; kıyı alanları, kentsel makroform ve ekosistem servisleri olarak üç ana odakta yoğunlaştı. Enerji etkin tasarım uygulamaları ile mavi ve yeşil altyapının entegre edildiği sistemler içeren doğal ve kültürel çeşitliliğin korunarak desteklendiği bir İstanbul hedeflendi.

2050 Yılı Senaryoları

Kentsel Dayanıklılık (+)

İklim Krizine Uyumsuzluk

İklim Krizine Uyum

- Ekolojik bütçe oluşturulması (gelire göre vergi)
- Temiz ve yenilebilir enerjiye geçiş
- Hassas alanların korunmasına öncelik verilmesi
- İklime yönelik sosyal hareketlerin artması (sivil insiyatifler)
- İklim bilinci artmış proaktif bir toplum

- Kamusal yeşil ve açık alanların artırılması
- Altyapı güçlendirilmesi
- İklime duyarlı, erişilebilir konut üretimi
- Özellikle arazi örtüsü, ulaşım, gıda güvenliği, enerji ve kaynak kullanımı alanlarında maksimum ekolojik fayda sağlanması
- Kıyı ve orman ekosisteminin korunması

- Kentsel ısı adalarının genişlemesi (Mecidiyeköy örneği)
- Kentsel kırılgan grupların sayısının artışı ve zarar görmesi
- Su ve gıda kıtlığı (Konya Ovası örneği)
- Kontrolsüz göç
- Tahmin edilemeyen aşırı iklim olayları

- Sosyal ve mekansal eşitsizliklerin artarak derinleşmesi
- Kamusal hizmetlerin gelişiminde ve erişimde azalma (özelleştirme politikaların artış)
- Eko-anksiyete artışı

Kentsel Kırılganlık (-)

2050 Yılı - İklim Eylem Planı

Kaos-İstanbul nereye kadar?

1. Kıyı alanları
2. Kentsel Makroform
3. Ekosistem Servisleri

2050 Yılı - İklim Eylem Planı

Kaos-İstanbul nereye kadar?

Ceren Tüfek

Erişilebilir Kent Atölyesi

(2. Grup Mentörü)

İklim krizinden etkilenen belirli alt başlıklar listelenerek, bu başlıklar üzerine yapılan tartışmalarla atölye çalışması başladı. İklim krizinde en az pay sahibi olmasına rağmen iklim krizinden en acımasız şekilde etkilenen kırılgan gruplar, Türkiye'de ısı stresine maruz kalan ve yeni kentsel düzenlemelerle strese maruz kalacak alanlar, yerel inisiyatiflerin azaltım ve uyum politikaları olmak üzere birçok başlık altında çeşitli tartışmalar yürütüldü. Bunlardan elde edilen veriler ile 2050 yılına ait bir İklim Eylem Planı hazırlanmasına karar verildi. Sonraki aşamada iki farklı parametre kullanılarak 2050 yılına ait dört ayrı kurgu oluşturuldu. Bu çeşitlilik kartezyen grafikte kentsel dayanıklılık ve iklim krizine uyum kavramlarıyla ifade edildi.

Kentsel dayanıklılığın arttığı ve iklim krizine uyum sağlandığı (+,+) ilk kurguda, dirençli ve proaktif bir topluma yönelik İklim Eylem Planı hazırlandı. İkinci kurguda, iklim krizine uyumun sağlandığı ancak kentsel dayanıklılığın azalarak kırılganlığın arttığı (+,-) koşullar gözlemlendi. Üçüncü kurguda, iklim krizine uyum sağlanamamasına rağmen kentsel dayanıklılığın arttığı (-,+), dirençli olmaya yönelik adımlar atan bir toplum ele alındı. Son ve öngörülen kurguda ise kentsel dayanıklılığın düşüp kırılganlığın arttığı ve iklim krizine uyumun azaldığı şartlar üzerinden olası 2050 İklim Eylem Planı hazırlanmasına karar verildi. Tüm kurgular hazırlanırken öğrenciler gün boyu dinledikleri geleceğe yönelik tahminleri tartışma fırsatı buldu. Kaos-İst olarak adlandırılan son İklim Eylem Planı hazırlanırken ise öngörülen tahminler üzerinden tartışmalar yürütülerek, onlara yönelik çözümler eylem planına dâhil edildi.

3. Grup Proje Önerisi

YEŞEREN KENTLER

Atölye Katılımcıları

Ezgi Deniz Ülgen
Ezgi Yılmaz
Melike Şengül
Murat Çetinkaya
Murat Altınok
Sevde Kolunsağ
Taylan Temmuz Halat

Geleceği tasarlamaya odaklanan atölye serisinin ilk modülünde ekolojisi kendi içerisinde var olan yeşil alanların kent ortamına nasıl entegre edebileceğine dair öneriler geliştirildi. İklim krizi ve dayanıklılık üzerinden değerlendirildiğinde kent genelinde yeşil alanların eksikliğinin öne çıktığını fark edildi. Bu doğrultuda planlanan proje önerisinin iklim kriziyle mücadele etmesi ve doğaya zarar vermeyecek olması gerekliliği ön planda tutuldu.

Proje önerisi ekoloji, gıda/tarım, rekreasyon/park olmak üzere üç ana başlıkta temellendirildi. Ekoloji başlığı altında hem doğanın kendi kendine var olabilmesi hem de ekosistemde var olan canlıların yaşam hakkı üzerine yoğunlaşıldı. Aynı zamanda afet yönetimi kapsamında tasarlanan yeşil alanların toplanma alanları olarak kullanılması konusu gündeme getirildi. Var olan iklim krizinin de etkisiyle su döngüsünü korumak amacıyla geçirgen yüzeyler yöntemi projeye dâhil edildi. Rekreasyon/park başlığı altında oluşturulan alanların aynı zamanda vatandaşlar için sosyal faaliyetlerini gerçekleştirecekleri alanlar olmasını da projenin önemli noktalarından birisi olarak öne çıktı.

İstanbul'daki kent bostanlarından ilham alınarak gıda üretilmesi de projeye dâhil edildi. Kendi kendine yetebilen, karbon ayak izini azaltan sürdürülebilir tarım yöntemi olan permakültür üretim tarzı gıda üretiminde yöntemi yöntemi olarak gıda üretiminde permakültür tarzı seçildi. Organik atıkların yönetimini sağlayan kompost yapımının permakültür gıda üretim şeklinde kullanılması tercih edildi. Bu alanlarda gerçekleşen üretimin kooperatifler aracılığıyla halkla buluşturulması fikri önceliklendirildi. Böylece mevcut gıda krizine bir çözüm üretmek ve gıda erişilebilirliğindeki eşitsizlikleri ortadan kaldırmak hedeflendi. Bu noktada katılımcılığı da sağlamak amacıyla hem üretime teşvikin artması hem de kolektif mücadele bilincinin oluşması için mahalle konseylerinin oluşturulması önerildi.

Halkın üretime katılımını artırılması, organik atık döngüsüne dâhil olması ve üretim mekanizmalarında görev almaları için üretim alanlarına tohum bağışlanması ve gıdaya erişim noktalarında indirim kazanmaları gibi teşvik önerileri geliştirildi. Böylece daha ekolojik, fırsat eşitsizliklerinin bir miktar da olsa aza indirilebildiği ve kentine daha çok sahip çıkan toplum ortamının yaratılması hedeflendi.

istanbul 2050

2050 İstanbul'u
iklim krizi ve dayanıklılık
başlığı altında değerlendirildi.

İstanbul'da iklim kriziyle mücadelenin
nitelikli yeşil alanlar tasarlanarak
üstesinden gelinebileceği öngörüldü.

Nitelikli yeşil alan tasarımlarının bulunacağı
mekanın karakterine göre
şekilleneceğine karar verildi.

Üç ana başlıkta
proje temellendirildi.
ekoloji
gıda/tarım
rekreasyon/park

21 Eylül 2021
iklim krizi-dayanıklı şehirler

Yağız Eren Abanus

Yeşil Düşünce Derneği
(3. Grup Mentörü)

Yeşil alanlar üzerinden geliştirilen proje taslağı katılımcıların fikirlerinin birbirlerine eklemlenmesiyle oluştu. Projenin geliştirilmesi sürecinde katılımcılar tarafından akademik arka planları ve gündelik hayatta iklim krizine karşı deneyimledikleri ve gözlemledikleri pratikler üzerinden bilgi ve fikirler sunuldu. Bu bağlamda katılımcıların iklim krizine dair farkındalığının sosyal medya içerikleri, video içerikler ve kent veya kırsal odaklı sivil girişimler aracılığıyla şekillendiği görüldü.

Atölye serisi kapsamında spesifik olarak fütürizm konulu tartışmalar üzerine önerilenlere karşılık üçüncü grup tarafından iklim krizine karşı doğa temelli çözüm önerileri sunuldu. Teknolojik gelişmelerin doğadan uzaklaşmaya sebep olacağına dair görüşler grup çalışması sürecinde eleştirildi. Atölye sürecini eşit temsil ilkesine uygun olarak gruptan iki kişi tarafından sunumların yapması, diğer grup üyelerinin katkılarının alınması ve gelen soruların cevaplanmasıyla tamamlandı.

MODÜL 2: TEKNOLOJİ - AKILLI ŞEHİRLER

Kentleşme oranlarının yükselmesi, nüfus artışı ve hızla tükenen kaynaklar karşısında gelişen teknolojinin yardımıyla çözümler bulunması, akıllı yaklaşımların benimsenmesi bir zorunluluk haline gelmeye başladı. Bu çerçevede, "Geleceğin Kentleri" olgusuna dair çeşitli platformlarda sürdürülen tartışmalar tarih boyunca yeniliğin merkezi konumunda bulunan, stratejileri ve hedefleri ile geleceğin nasıl olacağına dair ipuçları veren şehirleri odağına almakta. Bu bağlamda şehirler, inovasyon ve teknolojik ilerlemenin gerçekleştiği kilit yerler olarak ön plana çıkıyor. Geleceğin kentleri bu anlamda, ulaşım ve hareketlilikten vatandaş katılımına kadar çok çeşitli alanlarda yeni teknolojileri uygulayarak geleceğini belirleyecek ve yeni kent kurgularını bu doğrultuda şekillendirecektir. Bu durumda geleceğin kentlerinde teknolojik gelişmeler toplumsal yapıya uygun, toplumun ihtiyaçlarını ön plana koyacak şekilde ilerleme sağlamalıdır.

İkinci modül İTÜ Çekirdek'ten **Gizem Takıl**'ın girişimcilik ve yenilikçilik ekseninde, güvenlik, ulaşım ve yönetime katılım gibi kent hizmetlerinde akıllı çözümlere yönelik etkileyici örnekler paylaştığı sunumuyla başladı. İstanbul Planlama Ajansı Vizyon 2050 Ofisi'nden **Melike Akkaya**'nın teknolojik altyapı, eşitsizliklerle mücadelede beşeri kaynakların etkin kullanımı ve işbirliği yorumlarıyla çok boyutlu akıllı kent bileşenlerini aktardığı sunumuyla devam etti. Ardından İstanbul Büyükşehir Belediyesi Bilgi İşlem Daire Başkanlığı, Akıllı Şehirler Müdürü **Dr. Burcu Özdemir** ise bağlı müdürlük bünyesinde uygulanan ve üzerinde çalışılan teknolojik hizmetleri özetleyerek, akıllı kent kavramından geleceğin kentleri başlığına geçişlilik hakkında değerlendirmeler yaptı.

ATÖLYE ÇALIŞMASI

Prof. Dr. Kerem Koramaz, İstanbul Teknik Üniversitesi (Atölye Kolaylaştırıcısı)

Modülün ilk bölümünde yenilikçilik ve girişimcilik ekseninde yapılan sunumundan devralınan "Hangi ürünü hangi strateji ile hangi pazara sunabiliriz?" sorularındaki arayış, akıllı kentler ve teknoloji değerlendirilmelerine "Hangi aracı ve teknolojiyi hangi alanda hangi kentsel hizmet için kullanabiliriz?" sorularıyla aktarıldı. Atölye her üç mentörün üç ayrı grupla hızlı ve dönüşümlü görüşme fırsatı bulduğu fikir maratonu ile başladı. Hızlıca fikir geliştiren gruplar hem üç ayrı mentörle görüşmüş, hem de fikir maratonunun ardından grup temsilcilerinin yaptıkları pop-up sunumlarda kısa sürede etkileşimli ve verimli öneri geliştirme ve sunum becerilerini pekiştirmiş oldu. Pop-up sunumların ardından gruplardan kendi aralarında çalışarak önerilerini zenginleşerek pafta üzerinde diyagram ve şemalar üzerinde açıklamaları istendi. Gruplar ayrı ayrı üç proje önerisinde bulundu. Bu önerilerde ikisi "Komşu Komşu" ve "İstanbul Deneyimi" adlarındaki mobil uygulamalar iken, üçüncüsü enerji ve konut krizini, ödül sistemi ile sürdürülebilir çözümleri destekleyen ve takip sistemi ile akıllı izleme olanağı sunan "Yeşil Hareket/Akıllı Çözüm" başlığındaki yenilikçi bir politika veya daha basit karşılığıyla kampanya önerisiydi. Üç proje önerisinde de akıllı çözümleri kent hizmetlerinde ve planlamada kullanılan teknolojik çözümlerin farklı boyutlarını karşılayabildiği görüldü.

Atölyede önerilen mobil uygulamalar ayrı amaçlar üzerinden kurgulandı. Birinde kentte bir arada eylem geliştirme, dayanışma ve mahallede farkındalık geliştirme hedefi ile diğerinde kentin farklı bölgelerinde farklı duyuların yerinde sanal haritalanmasına olanak sağlayan ve kentin tanıtımına, kültürüne ve mirasına hizmet etme hedefi vurgu yapıldı. Bu çözümlerin İngilizce ifadesi ile Volunteered Geography (gönüllü coğrafya) kavramını toplum ve yönetim temelli kent teknolojileri çerçevesinde değerlendirilmesi mümkün.

Akıllı izleme ve takip sistemlerinin yenilikçi sürdürülebilir çözümlerin başında geldiğinin farkındalığını geliştiren katılımcıların Dünya'da ve Türkiye'de barınma sorununa da duyarlılıkları öne çıktı. Buna bağlı olarak grup sunumlarının ardından verimli bir soru – cevap değerlendirmesi ile atölye tamamlandı, önerilen çözümlerin eleştirel yönleri ve kısıtları üzerinde duruldu. Dayanışma maksadının dijital ortamda zorbalık ve ayrımcılığa da yola açabileceği, bu nefret ve dışlama diline duyarlı ağ algoritmaların geliştirilmesi gerekliliği, rızaya dayalı akıllı uygulama kullanımının teknoloji okuryazarlığı ve sayısal uçurum eşiklerini aşamayabileceği görüşleri ile geleceği tasarlarken can alıcı mücadele alanlarının bizleri beklediği sonucuna varıldı.

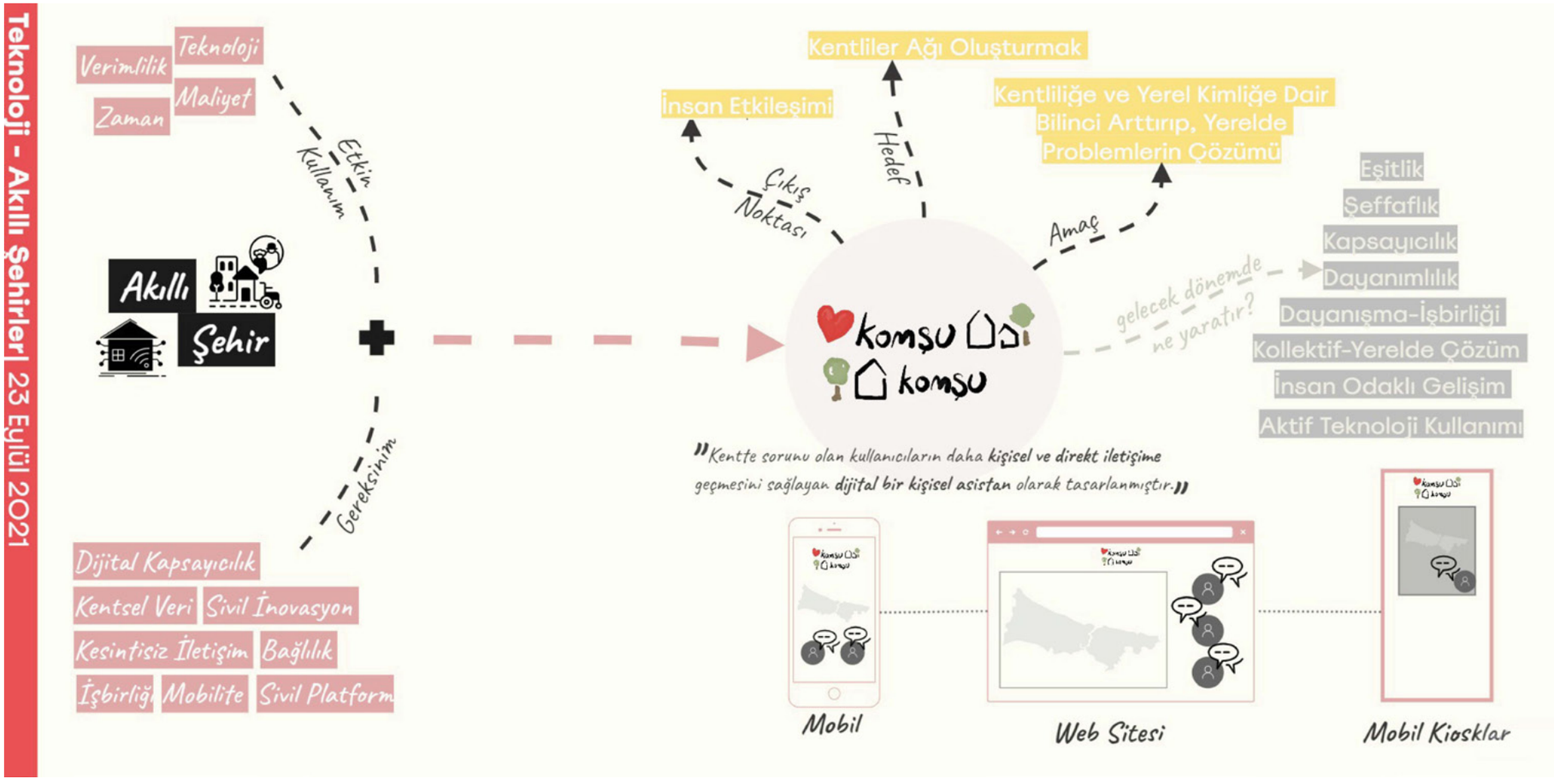
1. Grup Proje Önerisi

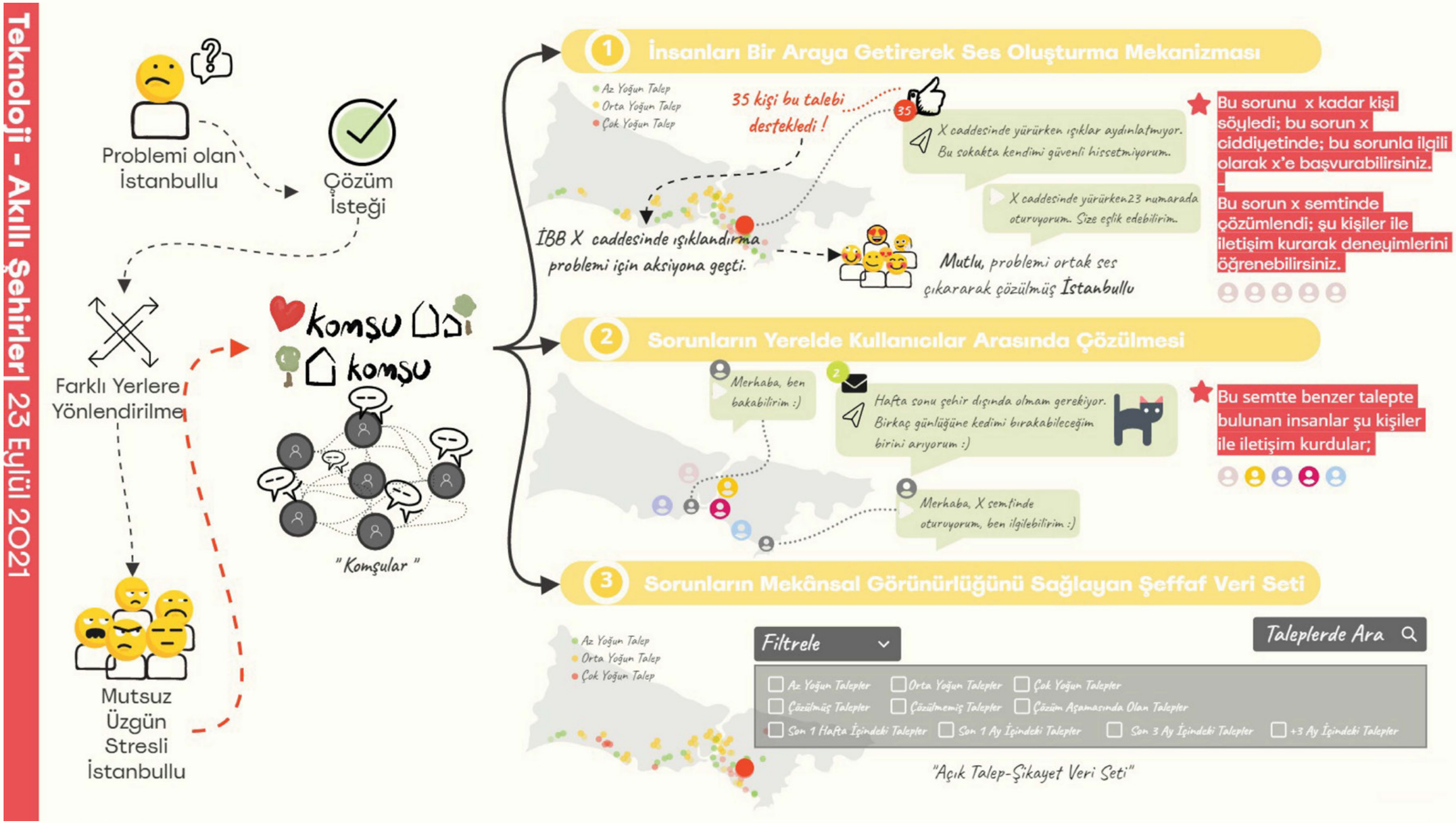
KOMŞU KOMŞU

Atölye Katılımcıları

Abdurrahman Keskin
Altan Erdem Aras
Betül Keleş
Dide Koç
İlayda Kaya
Melike Avcu
Mutlucan Lokmanoğlu
Nisa Nur Sevinç
Sıla Soysal

Günümüzde ve geleceğin şehirlerinde, insanların birbirleriyle görece dolaysız etkileşiminin; farkındalık, kapsayıcılık, işbirliği, aksiyon alma ve teknolojinin aktif kullanımı gibi temel özelliklerde kritik bir rol oynamasından yola çıkılarak "Teknoloji - Akıllı Şehirler" başlıklı modülde "Komşu Komşu" isimli bir proje önerisi geliştirildi. Bu proje kısa vadede uygulanabilir ve geleceğe yönelik büyük adımların atılmasını sağlayabilecek bir "Kentliler Ağı" olarak tasarlandı. Bu kentliler ağı temel olarak kentteki vatandaşların gündelik yaşamlarında sıklıkla kullandıkları mekanlarda yaşadıkları sorunlara diğer kentliler aracılığıyla çözüm bulmayı hedeflemekte. Gelecekte şeffaflık, kapsayıcılık, dayanıklılık, eşitlik, dayanışma, komünite duygusu ve sorunların yerelde çözümünü sağlama amaçlarını taşımakta. Aynı zamanda bu amaçlar doğrultusunda, insanları bir araya getirerek ortak bir ses oluşturmak, karşılaşılan sorunların yerelde kullanıcılar arasında çözülmesine olanak vermek ve son olarak haritalama ile sorunların mekânsal görünürlüğünü arttıran, uzun vadeli/merkezi planlamalarda kullanılabilecek şeffaf bir veri seti oluşturmak hedeflendi. Üç hedeften ve dolayısıyla üç aşamadan oluşan bu süreç kentliliğe ve yerel kimliğe dair bilinci arttırmaya da olanak sağlamakta.

Teknoloji - Akıllı Şehirler| 23 Eylül 2021
Problemi olan İstanbullu
Çözüm İsteği
Farklı Yerlere Yönlendirilme
komşu
komşu
" Komşular "
Mutsuz Üzgün Stresli İstanbullu
1 İnsanları Bir Araya Getirerek Ses Oluşturma Mekanizması
Az Yoğun Talep
Orta Yoğun Talep
Çok Yoğun Talep
35 kişi bu talebi destekledi !
35
X caddesinde yürürken ışıklar aydınlatmıyor. Bu sokakta kendimi güvenli hissetmiyorum.
X caddesinde yürürken23 numarada oturuyorum. Size eşlik edebilirim.
İBB X caddesinde ışıklandırma problemi için aksiyona geçti.
Mutlu, problemi ortak ses çıkararak çözülmüş İstanbullu
Bu sorunu x kadar kişi söyledi; bu sorun x ciddiyetinde; bu sorunla ilgili olarak x'e başvurabilirsiniz.
Bu sorun x semtinde çözümlendi; şu kişiler ile iletişim kurarak deneyimlerini öğrenebilirsiniz.
2 Sorunların Yerelde Kullanıcılar Arasında Çözülmesi
Merhaba, ben bakabilirim :)
2
Hafta sonu şehir dışında olmam gerekiyor. Birkaç günlüğüne kedimi bırakabileceğim birini arıyorum :)
Merhaba, X semtinde oturuyorum, ben ilgilebilirim :)
Bu semtte benzer talepte bulunan insanlar şu kişiler ile iletişim kurdular;
3 Sorunların Mekânsal Görünürlüğünü Sağlayan Şeffaf Veri Seti
Az Yoğun Talep
Orta Yoğun Talep
Çok Yoğun Talep
Filtrele
Taleplerde Ara
Az Yoğun Talepler
Orta Yoğun Talepler
Çok Yoğun Talepler
Çözülmüş Talepler
Çözülmemiş Talepler
Çözüm Aşamasında Olan Talepler
Son 1 Hafta İçindeki Talepler
Son 1 Ay İçindeki Talepler
Son 3 Ay İçindeki Talepler
+3 Ay İçindeki Talepler
"Açık Talep-Şikayet Veri Seti"

Teknoloji - Akıllı Şehirler | 23 Eylül 2021

Hakan Kökçü

İstanbul Kent Konseyi

(1. Grup Mentörü)

Farklı disiplinlerden gelen katılımcılar tarafından geleceğin şehirleri tasarlarken güncel sorunları temel almak ve tartışmayı kent hakkı kavramı üzerinden yürütmek tercih edildi. Tüm beklentinin yerel yönetimler üzerine yüklenmesindense kolektif bilinç içinde toplumu oluşturan bireyler tarafından çözülebilip çözülemeyeceğine dair bir tartışma yürütüldü. Gelecekteki görünürlüğü açısından bu işleyişe en uygun mecranın bir aplikasyon olacağına karar verildi. Tasarlanması planlanan uygulama ile sorunlar, yaşayan haritalar üzerinde anlık imlenebilmesi ve böylelikle sorunların çözümünde de bireyin aktif olarak rol alacağı bir sistem yaratılması planlandı. Kültürel olarak yardımlaşmaya ve dayanışmaya olan yakınlığın merkeze alınmasıyla bir araştırma süreci izlenerek cep telefonu, web sitesi ya da şehrin içine yerleştirilen cihazlarla uygulamaların kullanılması planlandı. Tamamen ücretsiz olacak uygulamanın hedef kitlesi olarak şehrin tüm sakinleri belirlendi. Atölye kapsamında katılımcıların birbirlerine yönelttikleri sorular ile tasarlanan uygulamanın olası olumlu ve olumsuz yönleri üzerine çalışıldı. Bu kapsamda çeşitli sorulara odaklanıldı:

- Gelecekte de aynı sorunlarla karşılaşacak mıyız?
- Uygulanabilirliği nedir?
- Veri paylaşımı zaruri mi olmalı, tercihen mi?
- Veri paylaşımında etik kavramı düşünülüyor mu?
- Gelecekte, kültürel ilerleme göz önüne alındığında dayanışma nasıl olacak?

Atölyede katılımcılar tarafından geldikleri disiplinler, kent hakkı algıları ve şehrin paydaşlarından biri olarak kendi talepleri doğrultusunda "Komşu-Komşu" adını verdikleri uygulama tasarladı. Uygulamanın temel işleyişi, merkezi yönetime kadar ulaşan "Şehirli" istek ve şikayetlerini önce diğer şehirlilerle paylaşarak kolektif bir yaşam alanı oluşturmak üzerine kuruldu. Ortak şikayetlerin ve paylaşımların daha hızlı ilgili kurumlara ulaşacağı, herkesin sıklıkla şikayetçi olduğu bürokratik süreci ortadan kaldıracağı kanısıyla, atölye serisinin bitimine dek geliştirilmesi üzerine karar verildi.

2. Grup
Proje Önerisi

İstanbul Deneyimi KAOS-İST

Atölye Katılımcıları

Ayşenur Baltacı
Begüm Çiçek
Berna Birkan
Çağla Yaşayancan
Fatih Bedirhan Dilber
Gökçen Başaran
Melis Esin
Murat Onur Tahmaz

İstanbul'un 2050'deki akıllı şehir dönüşümünü düşünürken kenti yaşayanların "İstanbul Deneyimi"ne odaklanıldı. Önceki oturumun çıktısı olan "KAOS-İST" konseptinin sürekliliğinde İstanbul'u deneyimleyerek kaosun çözümlenmesi hedeflendi. Bu amaçla, İstanbul'un şehrin farklı grupları tarafından nasıl deneyimlendiğini ortaya koyacak ve çeşitli deneyimlerin sanal çevrede tekrar yaratılmasını sağlayacak etkileşimli ve gerçek zamanlı dijital ortamda yer alacak olan kentsel deneyim haritası önerildi.

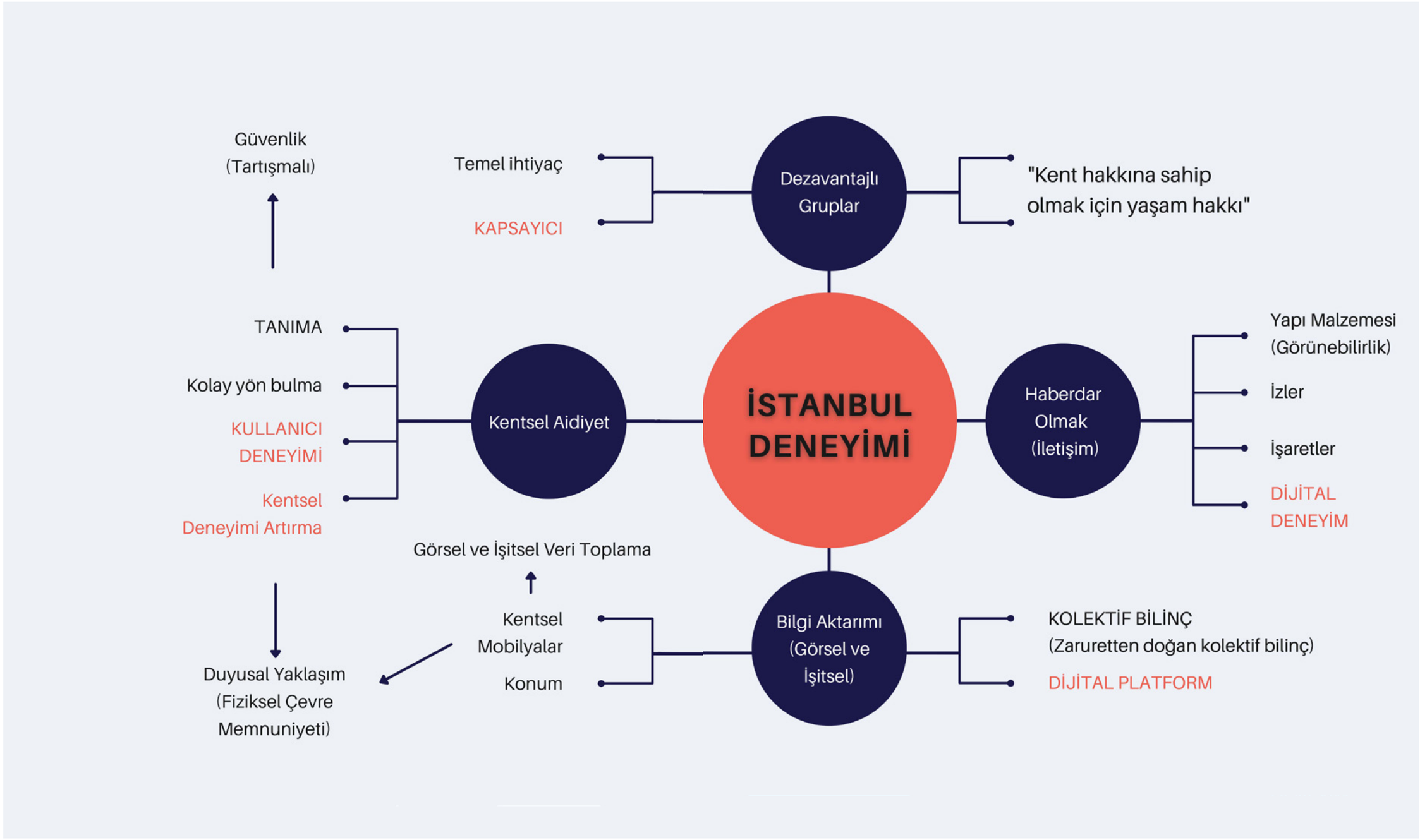
Önerilen sistem temelde belediye bünyesinde şehre entegre edilecek deneyim sensörleri ve kullanıcı güncellemeleri olmak üzere olarak iki ayak üzerinde durmakta. Bu sistemin şehrin tüm noktalarındaki otantik deneyimleri de belgeleme ve diğer tüm kullanıcılar için yeniden yaratma imkânı sunması hedeflenmekte. Dolayısıyla, ortaya çıkan tasarımın başta dezavantajlı gruplar olmak üzere dönüştürücü ve kente aidiyeti arttırıcı bir proje olacağı düşünüldü. Web ve mobil tabanlı ulaşımın yanında dijital yoksunluk çeken gruplara kamusal alanlara yerleştirilecek kiosklar veya ekranlarla ulaşılması, kentte yaşayan her kesimden insanın sisteme dahil edilmesi hedeflendi. Harita kullanımı ve yazılı olmayan medyanın desteklenmesiyle okur yazar olmayan ya da Türkçe konuşamayan gruplar için de kullanışlı bir tasarım önerildi.

Sistemin sensörlerden ve kullanıcı girdilerinden gelen verileri işleyerek durum ve etki değerlendirmeleri gibi iklim değişikliğine uyumluluk için gerekli analizlere katkı sağlaması amaçlandı. Aynı zamanda kurgulanan sistem aracılığıyla kolektif bir "İstanbul Büyük Verisi" üretilerek özellikle idari ve akademik çevreler için bir bilgi kaynağı oluşturulması, kentin kronik sorunlarının ortaya çıkarılmasında ve çözüm önerilerinde katılımcı bir yaklaşım sergilenmesi, bir varlık envanteri ve şehrin kullanılabilirlik oranı belirlenmesi, bunların yanı sıra turizm açısından İstanbul'da bir çekim merkezi yaratılması çıktılarına ulaşılacağını öngörülmekte.

İstanbul Deneyimi

23 Eylül 2021
TEKNOLOJİ - AKILLI ŞEHİRLER

İSTANBUL DENEYİMİ
Dezavantajlı Gruplar
Temel ihtiyaç
KAPSAYICI
"Kent hakkına sahip olmak için yaşam hakkı"
Güvenlik (Tartışmalı)
Kentsel Aidiyet
TANIMA
Kolay yön bulma
KULLANICI DENEYİMİ
Kentsel Deneyimi Artırma
Haberdar Olmak (İletişim)
Yapı Malzemesi (Görünebilirlik)
İzler
İşaretler
DİJİTAL DENEYİM
Görsel ve İşitsel Veri Toplama
Duyusal Yaklaşım (Fiziksel Çevre Memnuniyeti)
Kentsel Mobilyalar
Konum
Bilgi Aktarımı (Görsel ve İşitsel)
KOLEKTİF BİLİNÇ
(Zaruretten doğan kolektif bilinç)
DİJİTAL PLATFORM

İstanbul Deneyimi

İstanbul kent paydaşlarının deneyimlerini herkes için erişilebilir yapacak ve telefon, tablet, akıllı saat, iletişim nokta ve duvarları ile hizmet veren dijital program tasarımızın hedefleri yandaki afişteki gibidir.

İnsanlar İstanbul'u deneyimlerken büyük bir İstanbul verisine girdi oluşturacak ve kentin daha güvenli, ulaşılabilir ve kapsayıcı olmasına bir katılımcılık ve aidiyetlik meselesi ile katkıda bulunacaktır.

Araştırmalara veri akışı oluşturacak sistem aynı zamanda turizme destek ve teşvik oluşturacaktır.

istanbul deneyimi
gezi haritası
Müze Gazhane 4.6
Yoğunluk % 37
insanlar burada genellikle 3.5 saat kalıyor.
Erişilebilirlik 3.9
Müze Gazhane 4.7
Mükemmel bir mekan olmuş. Rahatça gelip ders çalışabiliyorum... Daha fazla
Melis Esin 67. Sv istanbul Aşığı
Müze Gazhane 4.1
Tiyatro sahnesi çok güzel. Ayrıca nostaljik filmler... Daha fazla
Çağla Yaşayancan 138. Sv istanbul Prof.

istanbul deneyimi
kaos haritası
Eminönü 2.7
Yoğunluk % 98
insanlar burada genellikle 45 dakika kalıyor.
Erişilebilirlik 2.3
Veriler entegre sensörlerce sağlanmaktadır.
Eminönü 1.7
Kaos içerisinde. Ulaşım zor. İnsanı yoruyor. Şehri hisset... Daha fazla
Melis Esin 67. Sv istanbul Aşığı
Eminönü 2.3
Şu anda Yoğunluktan insan bunalıyor. Bu kadar insanın burada... Daha fazla
Çağla Yaşayancan 138. Sv istanbul Prof.

1 Hedef

İstanbul'u deneyimleyerek kaosu çözümlemek

2 Kullanıcı

İstanbul'u deneyimleyenler

- Sakinler
- Turistler
- Kayıt dışı nüfus
- Hayvanlar

3 Görev

- Şehir Plancısı
- Sosyolog
- Yazılımcı
- Analizci
- Psikolog
- Tarihçi
- Belediye
- Emniyet
- Toplumsal İnsiyatifler

4 Riskler

- Veri güvenliği sağlama
- Veri doğruluğu
- Teknik sorunlar
- Nitel ve nicel katılım
- Tekelleşme

5 Faydalar

- İklim krizine uyum
- Kişisel denetim artırma
- Turizme katkı
- Sivil toplum kuruluşlarına ve resmi kurumlara veri
- Hayvan hakları konusunda artan bilinç
- Şehir hafızası ve kimliğinin desteklenerek sürdürülmesi
- Kentsel yönetime aktif katılım
- Mekansal kalite değerlendirmesi
- Ekonomiye can
- ..... SAY SAY BİTMEZ

6 Kısıtlar

- Emniyet izni
- Kayyum atanması
- Korku / Anlamama
- Dijital kapsayıcılık

7 Paydaşlar

- İBB (Bilgi İşlem, Akıllı Şehir, Kültür ve Turizm, İmar Müd.)
- Vakıf ve STK'lar
- Çevre ve Şehircilik Bakanlığı
- Valilik
- Yandex

8 Çıktılar

- Büyük İstanbul verisi
- Kentsel aidiyeti artırma - Bireysel güvenlik artışı
- Dezavantajlı bölgelerdeki sorunları çözme
- Varlık envanteri ve kullanılabilirlik oranı
- Turizme etkisi

9 Önemli Tarihler

- Sistemi kişiselleştirme (Özel ve farkındalık günlerindeki davranış kalıpları incelenmesi)
- Şehrin sınırlarını belirleme (ne olduğunda suçlar artıyor)
- Karbon emisyonu (tüketilen enerji, mevsimsel olaylar)

Elif Şen

Organik İnsan Kurucusu
(2. Grup Mentörü)

İstanbul'un Deneyimi proje önerisiyle şehrin daha ölçümlenebilir bir hale getirilmesi hedeflendi. Bu ölçümlemeler sayesinde şehrin sensörler ile sıkışmış noktalarını tespit edilerek yerel yönetimlerin daha hızlı çözüm üretebilmesi fikri üstüne yoğunlaşıldı. Bilgi akışında; tabandan yani halktan yönetim birimlerine doğru bir model önerildi. Bu modeli önerilirken, günümüzdeki veri paylaşım platformlarında daha çok üst yönetimlerin paylaştığı verilerin olduğu ve her seferinde bu verilerin doğrulanmasının, araştırılmasının zaman aldığı tespit edildi.

Proje üretim sürecinde fikirlerini hedefler ve kapsam, katılımcılık, proje önerisinin riskleri, kısıtları ve fırsatları, kullanıcı odaklı yaklaşım gibi temel başlıklar çerçevesinde değerlendirmeleri önerildi. Günün son bölümünde ise temel başlıklara odaklanan proje değerlendirme çizelgesi hazırlandı. Ardından sloganlaştırma ve kullanıcı faydasına odaklanarak, görselleştirme yapıldı. Katılımcılar tarafından İklim Krizi-Dayanıklı Şehirler modülüyle Akıllı Şehirler-Teknoloji modülündeki çalışmalar birleştirerek projenin geliştirmeye devam edileceği belirtildi.

3. Grup
Proje Önerisi

YEŞİL KATLAR: Yeşil Hareket, Akıllı Çözüm

Atölye Katılımcıları

Ezgi Deniz Ülgen
Ezgi Yılmaz
Melike Şengül
Murat Çetinkaya
Murat Altınok
Sevde Kolunsağ
Taylan Temmuz Halat

Mevcut konut krizi önerinin çıkış noktası olarak belirlendi. Bu projede 1. Modülden de hareketler konut krizinin yeşeren binalar ile daha ekolojik bir çözüme kavuşturulması hedeflendi. Kentin mevcut yapı stokunun üç ana uygulama başlığında dönüştürülmesi hedeflendi. Permakültür uygulamalarının gerçekleştirileceği sürdürülebilir çatı bahçeleriyle kendi kendine yeten; üretimi önceleyen ve teşvik eden bir mekanizmanın yaygınlaştırılması düşünüldü. Atık suların ayrıştırılarak kente, toprağa ve kentsel tarıma yeniden kazandırılmasını sağlayacak bir sistem üretilmeye çalışıldı. Aynı zamanda, çeşitli teşvik sistemleri de içeren genel atık yönetimi politikalarıyla da atık üretmeyen ve geri dönüşümü önceleyen konutlar tasarlandı.

"Yeşil Hareket" bağlamında kamu eliyle gerçekleştirilecek sosyal konut projelerine model oluşturulması ve bu yolla konut krizinin sosyal ve ekonomik etkilerinin ortadan kaldırılması hedeflendi. Sunulan proje önerisi, "Yeşil Katlar" modelini esas almaları durumunda özel girişimlerin ve vatandaşların çatı bahçeleri için ek kat dâhil çeşitli imar imtiyazlarla ve teşviklerle yapılarını dönüştürebilmelerinin önünü açacağı düşünüldü. Ek olarak katılımcılığı esas alan bu yöntemle kentsel dönüşümle yapılacak konutların da yeşil, sürdürülebilir ve dayanıklı bir hale getirilmesi amaçlandı.

Projede "Akıllı Çözüm" ile kamu kurumlarının kente ve sektöre örnek teşkil edecek şekilde sürece dâhil olması ve kendi kendine yetecek verimliliği yüksek sosyal konutlar inşa etmesi ön planda tutuldu. İmar imtiyazları ve teşvik sistemlerinin yanı sıra yeşil sistem modeli benimsenerek üretilen konutlarda aidat ve fatura indirimleri dâhil çeşitli ödül sistemleri öneriler arasında yer almakta. Aynı zamanda, mobil uygulamalar geliştirerek vatandaşların gündelik yaşamlarındaki farkındalıklarını arttırmaları da proje önerisinin tasarımı sürecinde tartışılan fikirlerden birisini oluşturmakta. Sunulan önerilerin halkı teşvik edeceği düşünülmekte. Yeşil Hareket, Akıllı Çözüm sloganıyla yola çıkılan "Teknoloji ve Akıllı Şehirler" başlıklı atölyenin projesinin ve birinci modülde önerilen Yeşeren Kent isimli projenin bütünleşik bir şekilde geliştirilmesinin daha faydalı olacağı kararına varıldı.

enerji
krizi

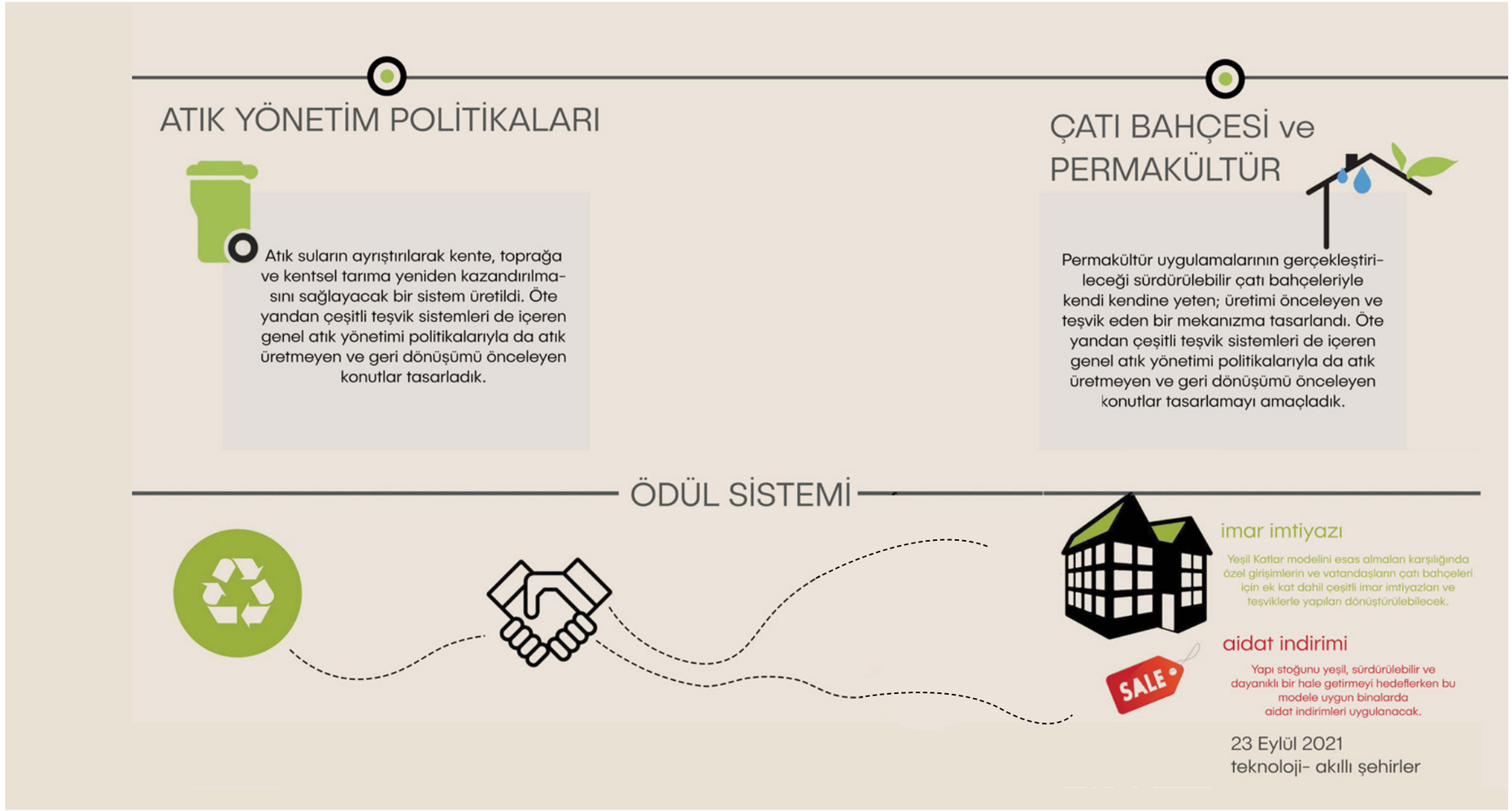
konut
krizi

Genel atık yönetimi politikaları
Atık suların ayrıştırılarak kente, toprağa ve kentsel tarıma yeniden kazandırılmasını sağlayacak bir sistem

Permakültür uygulamalarının gerçekleştirileceği sürdürülebilir çatı bahçeleriyle kendi kendine yeten; üretimi önceleyen ve teşvik eden bir mekanizma

YEŞİL HAREKET
AKILLI ÇÖZÜM

23 Eylül 2021
teknoloji- akıllı şehirler

Emine Zerrin Şakır ve Tuğçe Bekar

JCI Avrasya - JCI Culture
(3. Grup Mentörü)

Geleceği tasarlamak atölye çalışmasından ve günün öğrenimlerinden yola çıkarak enerji ve konut krizi başlıkları üzerinde konuşuldu. Temelde mevcut barınma olanakları kullanılarak (apart, hotel, ev, vb.) öğrencilerin sorunlarına acil çözüm bulunması ve askıda menü önerileriyle göçmen çocukların teknolojiye erişim sıkıntısı ve gelişimlerini şehirdeki diğer çocuklara paralel olarak gerçekleştirememeleri üzerinde duruldu. Dezavantajlı gruplara odaklanan grup tarafından; öğrencilerin barınma sorunlarına çözüm bulma ve bunun sonucunda akıllı konut geliştirme fikri ortaya atıldı. Bu problemlere çözüm önerisi olarak daha sürdürülebilir, enerji tasarrufu sağlayan binaların yapımına yönelik teşvikleri içeren yönetmelik hazırlanması planlandı. ''Yeşil Hareket Akıllı Çözüm'' adında teşvik planı geliştirildi. Geliştirilen teşvik planında;

- Binalarda atık suların değerlendirmesine yönelik fikirler üretildi. Bununla ilgili teşvik edici ödül mekanizmaları oluşturuldu.
- 'İmar imtiyazı' kavramı geliştirildi. İmar imtiyazı teras katlarında yeşil alan oluşturulmasının fazladan kat hakkıyla ödüllendirilmesi sistemi olarak planlandı.
- Atık yönetimi yapan konutlarda aidat indirimi yapılması sistemi üzerinde konuşuldu. Günün sonunda slogonlaştırma ve sunum üzerinde çalışıldı. Sunum görselleri tasarlandı.

Salı günü yapılan modül ile bugünkü eğitimlerin kazanımları birleştirilerek, ilgili fikir ve proje geliştirilmeye devam edileceği belirtildi. Aynı zamanda, akıllı çözüm önerileri kapsamında "Mood Analizi" ve "Yüz Tarama" gibi teknolojiler kullanılarak İstanbul'daki gelişmelerin kişiselleştirilmiş ve insan yönetimi olmadan kişilere ulaştırılması, verinin kullanımı ve optimize edilmesi ile verimliliğin arttırılması gerektiğine dair fikirler ortaya atıldı.

MODÜL 3:
ERİŞİLEBİLİRLİK - ULAŞIM

Kentsel gelişimin bir diğer önemli unsuru kentsel alanı ve bu alanın işlevselliğini karakterize eden kentsel hareketliliktir. Günümüz koşullarında şehir sakinlerinin her yere rahatlıkla ulaşmalarının sağlanması elzemdir. Kentsel hareketlilikteki değişiklikler ise şehirlerin sağlığını, sosyo-ekonomik koşullarını, arazi kullanımını, enerji verimliliğini ve yenilenebilir enerji kullanımını etkileyecek uygun politika çerçevesini, standartları ve planlamayı gerektirir. Bu nedenle şehirler ulaşımın olumsuz etkilerinin önüne geçmek için çeşitli yaklaşımlar benimser ve oluşan çevresel sorunlara engel olmak adına çözüm önerileri getirir. Bu bağlamda, hareketliliğe dair yeni hedeflerin erişilebilirlik odaklı olması karbon salınımını önlemek ve iklim krizinin hasarlarını en aza indirmek adına önemli bir yaklaşım olarak öne çıkıyor.

Üçüncü modül, İTÜ İnşaat Fakültesi, Emekli Öğretim Üyesi **Prof. Dr. Haluk Gerçek**, İstanbul Teknik Üniversitesi'nden **Doç. Dr. Hüseyin Onur Tezcan** ve İstanbul Büyükşehir Belediyesi Ulaşım Daire Başkanı **Utku Cihan**'ın sunumlarıyla başladı.

Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planı (SKHP) ve geleneksel ulaşım planlaması arasındaki farklardan bahseden **Prof. Dr. Haluk Gerçek**; İstanbul'un SKHP vizyonundan ve bu kapsamdaki amaçlarından bahsetti. Ulaştırmada büyük veri kullanımı ve tahmin modellerine değinen Gerçek aynı zamanda yeni hareketlilik hizmetleri ve akıllı kentler arasındaki ilişkilere değindi.

Doç. Dr. Hüseyin Onur Tezcan küreselleşme ve sürdürülebilirlik temalarını tartışmaya açarak, geleceğe dair çözüm önerileri geliştirilirken talep yönetimi, doğru planlama, doğru idari yapılanmanın gereklilikleri, akıllı ulaşım sistemleri ve toplu taşıma sistemlerinin geliştirilmesi üzerinde durdu.

İstanbul Büyükşehir Belediyesi Ulaşım Daire Başkanı **Utku Cihan** ise İBB bünyesinde hazırlanan Yaya Ulaşım Ana Planı sürecinden pilot uygulamalardan olan Kuzguncuk Projesi ve yaya durağı örneklerinden bahsetti. Ek olarak İstanbul genelinde önceliklendirilen güzergahlarda bisiklet yollarının projelendirilmesi sürecine vurgu yapan Cihan, bisiklet kullanımının yaygınlaştırılması için yapılan altyapı planlaması, durak planlaması ve çeşitli farkındalık çalışmalarına değindi.

ATÖLYE ÇALIŞMASI

Yrd. Doç. Dr. Kevser Üstündağ,
Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi
(Atölye Kolaylaştırıcısı)

Erişilebilirlik - ulaşım senaryoları olarak tanımlanan ütopya ve distopyalar, gençlere bugünün koşullarından geleceğe bakabilmeyi, düşündürmeyi hedefledi. Atölye çalışması kapsamında katılımcılardan bu zihinsel yolculuğun tasarlanması ve yeni kavramlar üretmeleri beklendi. Katılımcılar tarafından ulaşım ve erişilebilirliğin temelinde sokak ölçeğinden, metropol ölçeğine kadar bireylerin sorumlulukları ve taleplerinin, karar süreçlerinde ne kadar ve nasıl etkin olabileceklerinin ipuçları keşfedilmiş ve yeni senaryolar ortaya kondu.

Sokağın, mahallenin geleceğin kentlerinde vazgeçilmez birimler olarak sürekliliğinin ve dayanıklılığının sağlanması için bugünden hareketin başlaması için kavramlar üretildi, eylemler için etaplamalar yapıldı. Geleceğin akıllı kentlerinde bilgi teknolojilerinin bireysel hareketliliğin değil, toplumsal hareketliliğin ve erişilebilirliğin nasıl destekleyicisi olabileceği üzerine yaratıcı senaryolar tartışıldı.

1. Grup Proje Önerisi

KOMŞU KOMŞU

Atölye Katılımcıları

Abdurrahman Keskin
Altan Erdem Aras
Betül Keleş
Dide Koç
İlayda Kaya
Melike Avcu
Mutlucan Lokmanoğlu
Nisa Nur Sevinç
Sıla Soysal

Gelecek senaryolarının ütopya ve distopya temalarında tartışıldığı "Erişilebilirlik - Ulaşım" başlıklı modülde daha yaşanabilir bir İstanbul için ulaşım, amaç değil araç olarak kullanıldı. Gelecekteki yaşam şekli her yönüyle katılımcı, kapsayıcı, erişilebilir ve sürdürülebilir bir ulaşım ile kurgulandı. Katılımcı bir çalışma modeliyle İstanbul'un geleceğinde, kendi merkezleri olan, farklı ve yerelleşmiş ulaşım imkânlarına sahip bölge komiteleri tasarlandı. Teknolojinin gelişimi ile birlikte bireylerin birbiriyle temasının, iletişiminin ve mahallelilik bilincinin daha da azalacağı öngörüsünden yola çıkılarak "Komşu Komşu" projesi ulaşım ve erişilebilirlik alanına entegre edildi. Bu entegrasyonla araçların kişiler arası paylaşıma açılması hem diyaloğu arttıracak hem de motive edecek bir eylem olarak düşünüldü ve mahalle düzeyinde bir paylaşım ağının kurulması önerildi. Bu paylaşım ağı ile birlikte güvenli, sürdürülebilir ve hava koşullarına dayanıklı duraklar yaratılabilirken, bisiklet ve mikro ulaşım araçlarının kullanımının getireceği park sorunun da çözülebileceği düşünüldü.

Gelecekte dijital bir araç/ kişisel asistan olabilme potansiyeline sahip "Komşu Komşu" projesi dijital kapsayıcılığı arttırmak için farklı teknolojik platformlardan ulaşılabilir şekilde tasarlandı. Bu projenin tasarımında da yapay zekâ ve canlı destek sistemlerinden yararlanıldı. Yapay zekâ sistemlerinden ulaşım alanında da faydalanılarak bir İstanbul Erişilebilirlik Haritası oluşturulması planlandı. Buna ek olarak İstanbul'un 2050 Ütopyası'nda paylaşımlı otonom araçlar ve otonom puset taşıyıcıları da teknolojinin kullanıldığı pratik çözüm önerilerinden biri oldu.

Erişilebilirlik-Ulaşım başlıklı modül kapsamında, mevcut durumda çeşitli olumsuzluklarla karşı karşıya kalan engelli bireyler, sosyalleşme faaliyetlerine erişimi kısıtlı bireyler, puset kullanan ebeveynler, çocuk ve gençler, bisiklet veya mikro ulaşım aracı kullanıcılarının rollerine bürünerek İstanbul'un 2050'de hayal edilen ütopyası için fikirler geliştirildi. Bu fikirlerin temelinde yaşam kalitesini arttırma, daha erişilebilir ve güvenli ulaşım sağlama fikri yer aldı. Dezavantajlı konumda bulunan bireylerin günlük hayatta karşılaştığı zorluklar çözüme ulaştırılmak istenirken ulaşım konusunda atılacak adımlar, talepler ve ihtiyaçların yanı sıra kentin çok katmanlılığı ile birlikte büyümeli, gerekirse küçülmeli ve dönüşmelidir. Bu kapsamda güvenli ve erişilebilir bir ulaşım sağlamak için sokağın bir ulaşım nesnesi olduğu düşüncesinden yola çıkılarak sokakların iyileştirilmesi, farklı yol tasarımları ile yol kalitesinin arttırılması gerektiği düşünüldü. Ayrıca İstanbul'un 2050 ütopyasında çıkmaz sokakların, farklı öznelerin sosyalleşebileceği bir günlük faaliyetler mekânı olarak kullanılması da öneriler arasında yer aldı.

Erişilebilirlik - Ulaşım | 28 Eylül 2021

İSTANBUL 2050

Sürdürülebilir
Erişebilir
Katılımcı
Kapsayıcı

bir yaşam şekli ve ulaşım sistemi

Ulaşım amaç değil,

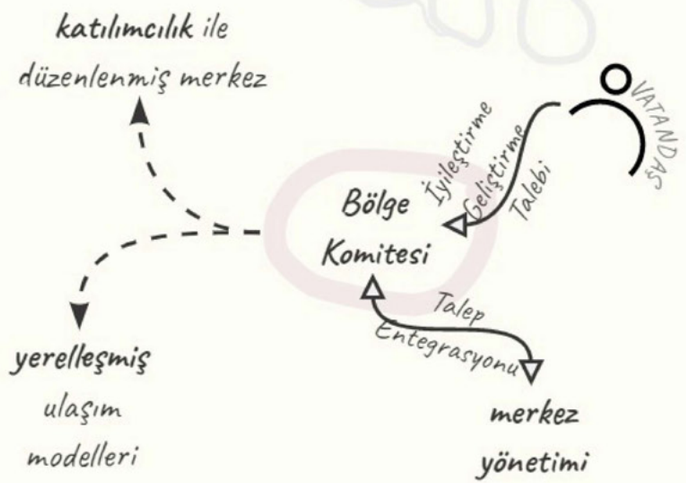
araç !

Ulusal ölçekte bölgesel dengesizlikleri giderilmiş,

İstanbul göç veren bir şehir

İstanbul bölgelere ayrılmış her kesimden katılım sağlayan

Bölge Komiteleri

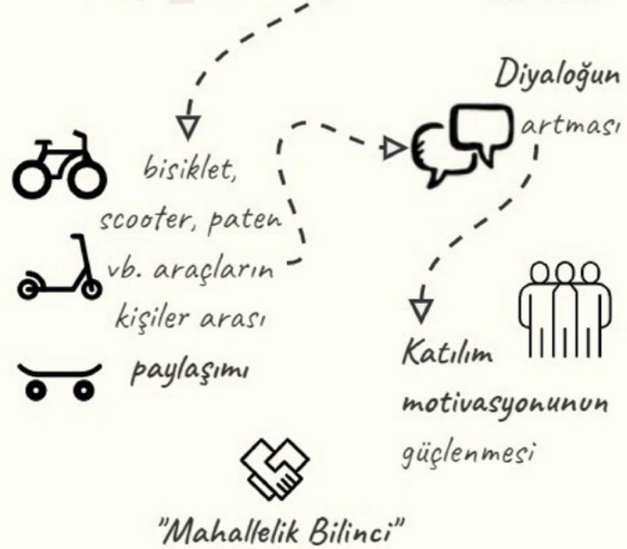

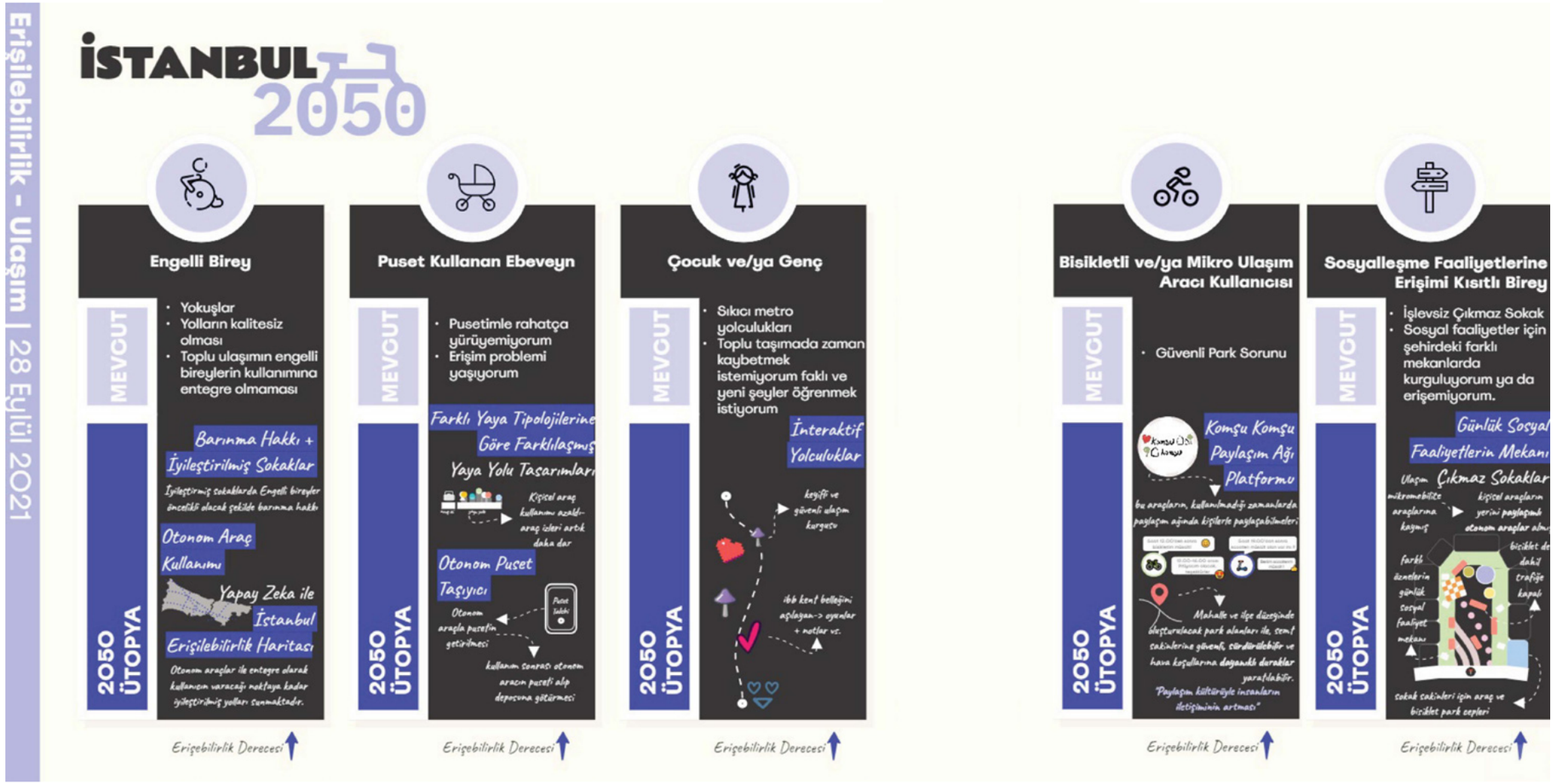
Mahalle düzeyinde

Paylaşım Ağı

"komşu komşu" uygulamasının **ulaşım** ve **erişilebilirlik** alanına entegre edilmesi

Ar. Gör. Arzu Erturan

Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi
(1. Grup Mentörü)

İstanbul'un geleceğine yönelik ulaşım ve erişilebilirlik sisteminin nasıl olacağına dair tartışmalar gelecekte enerji tüketiminin nasıl olacağı, temiz enerji ve karbon sıfır ulaşım sistemi üzerinden başladı. Devamında kentin büyümesi, banliyöleşme ve soylulaştırma kavramları üzerinden ilerlendi ve İstanbul'un 2050'deki nüfusunun nasıl olacağı, kentin nasıl bir idari ve kentsel yapıya sahip olabileceği üzerine fikirler öne sürüldü. Bu sistem içerisinde yolculukların azalıp azalmayacağı, evden çalışma koşulları, toplu taşıma sisteminin nasıl gelişmiş olabileceğine dair fikirler paylaşıldı. Bu noktada ise yolculukların otonom ve paylaşımlı araçlarla yapılabileceği ve bu sayede trafik sorununun çözülebileceği düşünüldü. Bu sistemi destekleyecek şekilde dayanışma kültürünün yaygınlaşmasının önemli olduğu belirtilerek ve grubun daha önce de üzerinde çalıştığı "Komşu Komşu" uygulaması gibi uygulamaların işe yarayabileceğinin üzerinde duruldu. Bununla birlikte gelecekteki İstanbul'da 15-30 dakikalık birimler yaratılmış olabileceği ve bu birimlerin erişilebilirlik açısından kolaylaştırıcı olabileceği konuşuldu. Bu tartışmaları takiben öğrenciler tarafından ulaşım ve erişime dair gelecekte görmek istedikleri ve istemedikleri unsurlara odaklanıldı. Ortaya atılan tüm fikirler kendi seçtikleri roller üzerinden düşünülüp hayal edildi ve farklı toplumsal grupların yaşayabilecekleri sorunlara nasıl çözümler üretilirse kapsayıcı bir ulaşım sistemi geliştirilebileceği üzerine düşünüldü.

2. Grup
Proje Önerisi

24 Saat GÜVENLİ ULAŞIM

Atölye Katılımcıları

Ayşenur Baltacı
Begüm Çiçek
Berna Birkan
Çağla Yaşayancan
Fatih Bedirhan Dilber
Gökçen Başaran
Melis Esin
Murat Onur Tahmaz

Gündelik ulaşım deneyimlerinin yarattığı kolektif bilgi havuzuna odaklanılarak katılımcıların ortak buluşma noktası olan Müze Gazhane'ye ulaşım süreçlerindeki deneyimlerinin algısal ve duyusal haritası üzerinden İstanbul'daki ulaşım sistemlerinin genel değerlendirmesini yapıldı.

Katılımcı deneyimlerinden yola çıkılarak 2023 yılına kadar ulaşım sisteminde hedeflenen ve arzulanan kavramları kapsayan bir zihin haritası oluşturuldu. "24 Saat Güvenli Ulaşım Sistemi" hedefiyle konfor, rahat ulaşım, kapsayıcılık, verimli ve maksimum erişilebilirlik düzeyi alt hedefler olarak ön plana çıktı. Kentsel aktivite alanlarının artışı ve konut tipolojilerinin değişmesi ile hizmetlere erişimde yaşanan dengesizlikler, bireyselleşme ve yaygın kentsel gelişimle hedeflenen değişimlerin 2031 yılında radikal bir kırılım yaratabileceği sonucuna varıldı.

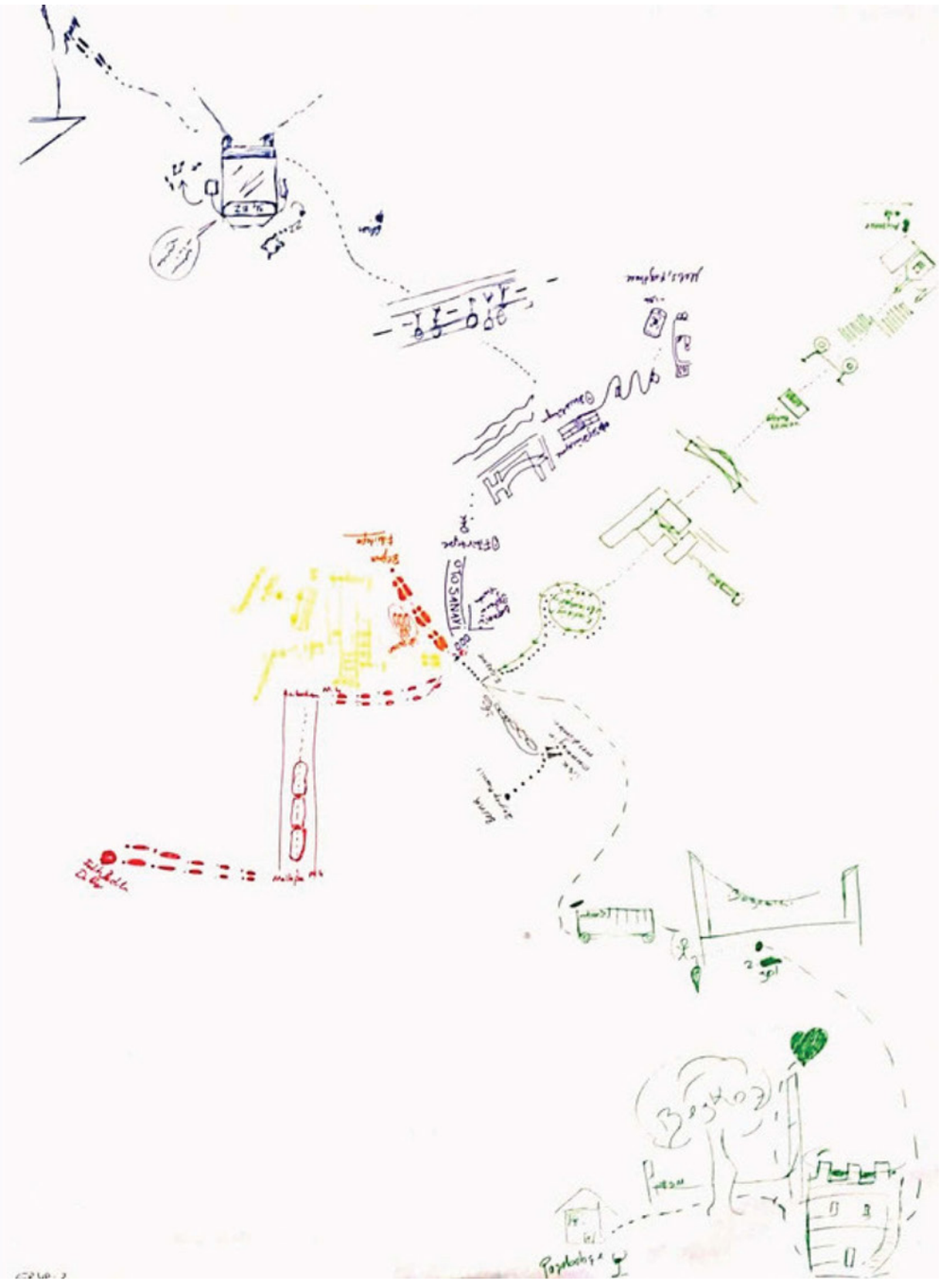
2050 yılına gelindiğinde, 2031'de yaşanacak kırılmalar sonrası kentte dengeli, adil ve erişilebilir güvenli ulaşım sistemleri ile oluşturulmuş kentsel gelişim gözlemleneceği düşünüldü. Bisiklet ve yaya odaklı erişimin arttığı, enerji verimli sistemlerin geliştirildiği, karbon salınımının azaldığı, demokratik ve katılımcı sistemlerin geliştirildiği, bilinç ve farkındalık düzeyi artmış, daha mobil bir toplum düzenine erişildiği bir sistem tahayyül edildi. Bu belirlenen 3 farklı zaman periyodunda oluşturulan öngörülere nasıl ulaşılacağı ise hazırlanan eylem planları ile desteklendi.

Ulaşım Deneyimi Haritamız

Ortak hedef noktamız olan Müze Gazhane'ye ulaşım sürecinde yaşadığımız deneyimleri algısal ve duyusal haritalandırma yöntemi ile işledik.

Haritalandırma sürecinde öne çıkanlar ise; kaotik kentsel dönüşüm süreci, toplu ulaşım sisteminde yaşanan aksaklıklar ve vista noktaları oldu.

Hareket Kabiliyeti
Yapay Işık
Yaya öncelikli
Temsiliyet
2023
Kolay Erişim
Özgürlük
Canlılık
Engelsiz
Konfor
Ekonomik
Kapsamlı
GÜVENLİ ERİŞİM
Süre / Verim
Ergonomik
Refah
Denetim
Zaman Kaybı Olmayan

Kentte Yaygın
Yerleşim
Kendine Dönme
Dijital+Manuel
(Çifte Yaşam)
Yalnızlık
2031
Erişimin
Yaygınlaşması
Gettolaşma
Kendine
Dönme
Toplumsal
Kopukluk
HETEROTOPIA
Tersine Göç
Aktivite Alanları
X
Bireysel Alan

Toplumsal Bilinç
Düzeyinde Artış
Yaygın
Bisikletli Erişim
Demokratik Katılım
Keşif X Sömürü
Dengeli
2050
Eğlenceli
Sahip Olma
Durumunun Değişimi
Adil Gıda Erişimi
Enerji
Aktivist
Keyif
X
Sürdürme Zorunluluğu

SOKAK

SİVİL İNSİYATİF
- Yayalaştırma aktiviteleri
- Toplumun bilinçlendirilmesi

METRUK ALANLARIN DÖNÜŞÜMÜ
- Aktif yeşil alan
- Aktivite alanları

HERKES İÇİN ERİŞİM
- Evrensel tasarım
- Sokak kullanımının teşvik edilmesi
- Kent sistemlerinde katılımcılığın artırılması

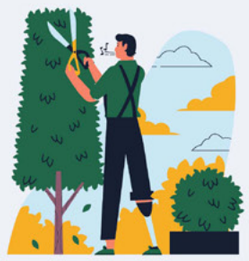
TEMİZ ENERJİ
- Yeterli aydınlanma
- Mavi ve yeşil altyapı sistemleri

MAHALLE

MAX. TOPLU TAŞIMA ERİŞİLEBİLİRLİĞİ
- Güncel sistemin iyileştirilmesi
- Kapasite, rota ve sefer sayısı artırımı (7/24 Erişim)

ŞEHİR

2023 YILI

ULAŞIM
- Deniz ve raylı ulaşımın artması
- Temiz ve verimli enerji girişimleri
- Ulaşım dayanışmasının artırılması

SOSYAL VE KÜLTÜREL HAYAT
- Kültürel aktivitelerin çeşitliliğinin artırılması
- Aktivitelere kolay erişim
- Kentsel belleğin canlandırılması çalışmaları

AKTİF VE PASİF YEŞİL EKOSİSTEM ALANLARI
- Ağaçlandırma çalışmaları
- Ekosistemi barındıran ve destekleyen bölgeler

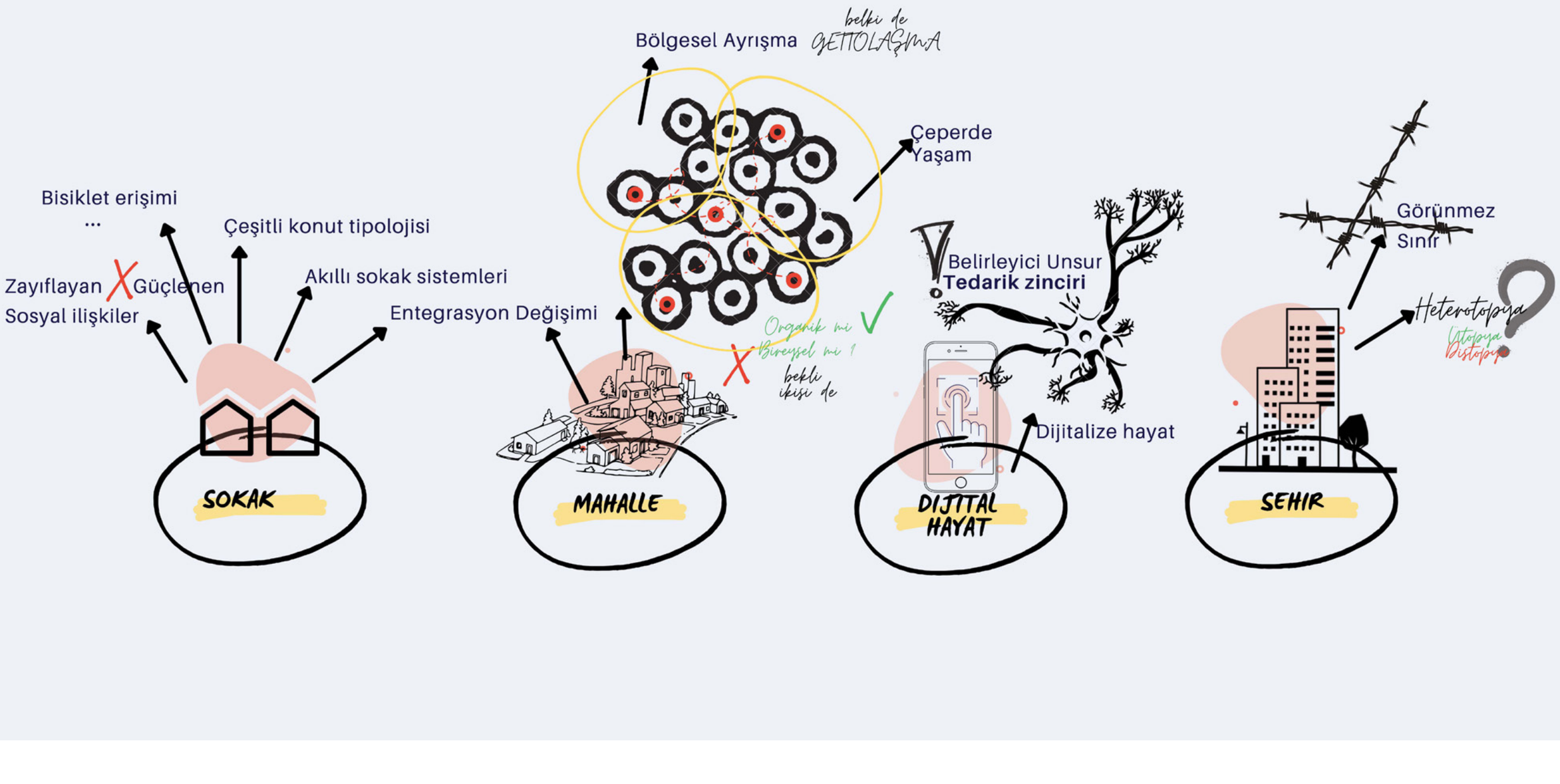
MAHALLE KULLANIMINDA GÖRÜNÜRLÜK
- Evrensel tasarım ilkelerinin uygulanması
- Sokak tasarımı
- Peyzaj düzenlemesi
- Kaldırım düzenlemesi

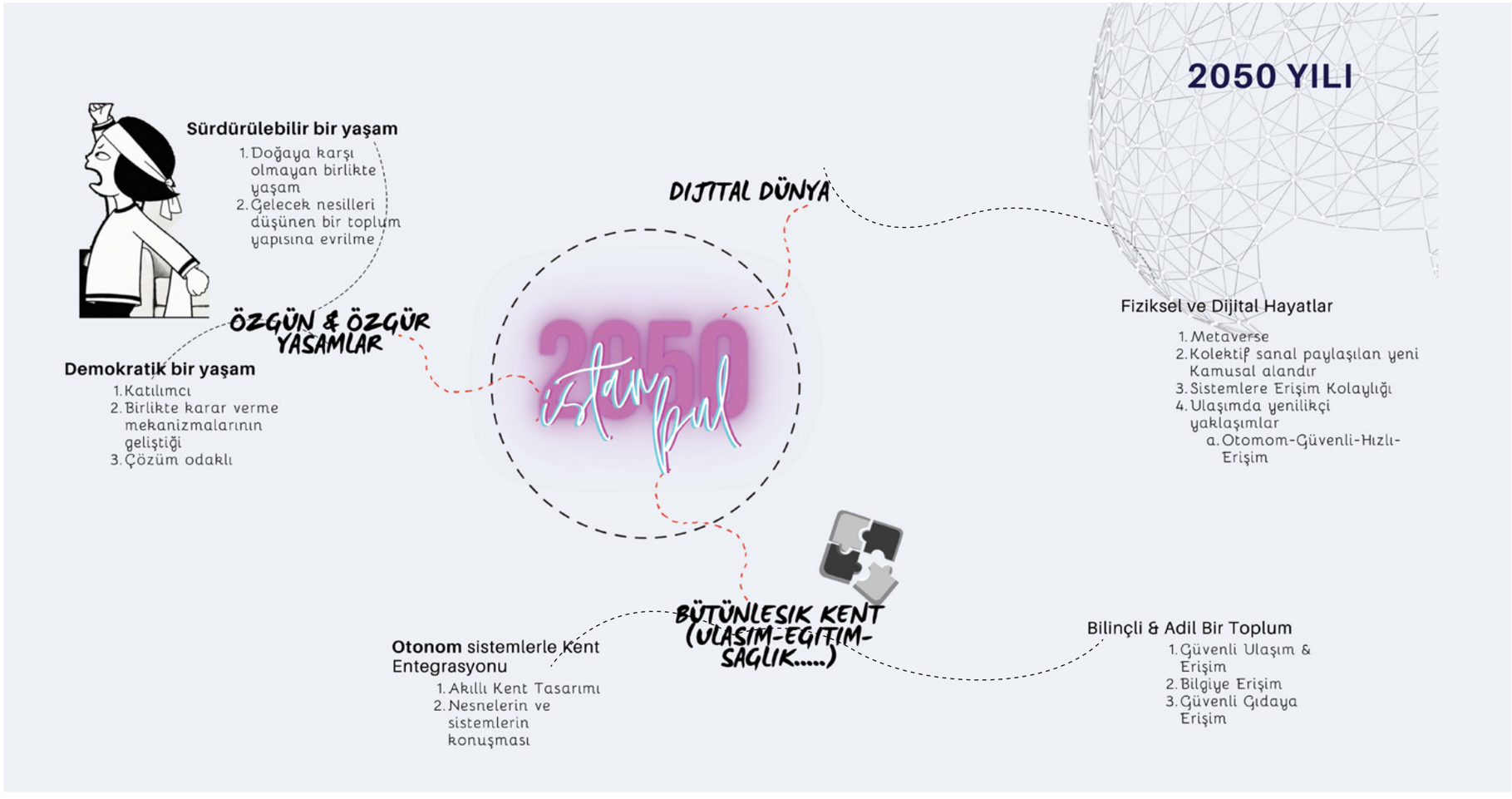

Sokak, mahalle ve kent ölçekleri yansımaları

2031 YILI

KIRILMA NOKTASI

Merve Akdağ

İBB Bisiklet Şefliği, Eurovelo Rota Çalışmaları
(2. Grup Mentörü)

Çalışma, herkesin yaşadığı yerden atölyenin yürütüldüğü Müze Gazhane'ye ulaşım yolculuklarının bellek haritalarını yapmaları ile başladı. Bu haritalar tartışılırken en çok hatırda kalan paylaşımların, büyüklük, ses veya duygusal bağlantı ile anlamlandırılan yerler olduğu görüldü. Ulaşımda yaşanan/ fark edilen sorunların günümüzde birer ütopya veya distopya parçası olarak adlandırılamayacağı tartışıldı. Fark edilen her sorun için çözüm yolları aranıp üretilebileceği, dolayısıyla sorunların da ekiptekilerin ütopyasına giden birer yol olduğu sonucuna varıldı.

Buradan hareketle 2050 senesine ulaşılırken üç adet eşik belirlendi. Post-pandemi sürecinin yansıyacağı 2023, on sene sonra 2031 ve 2050 olarak üç dilimde nelerin öngörüldüğüne dair kavram ve kelime haritaları çıkarıldı. Bu çalışmanın ardından Bu çalışmanın ardından her üç senede nasıl bir ulaşım sistemi ve erişim altyapısı oluşacağı (aynı zamanda bu altyapının da o zamanki dünya düzenini besleyeceği) sokak/mahalle/kent ölçeklerinde kurgulandı. 2023 yılında herkes için erişim, temiz ve yeterli aydınlatma çözümleri, aktif yeşil alanların dönüştürülmesi ve sivil inisiyatifler yayalaştırma çalışmalarının güçlenmesi gibi sokak ölçeğindeki kurgular öne çıktı. Bunların kentsel ölçekteki kurguları da, deniz ve raylı ulaşımın artması, kültürel aktivitelere kolay erişim ve çeşitliliğin artması, kentsel belleğin canlandırılması ve ulaşım dayanışmasının artması oldu. 2031 yılında, erişimin yaygınlaştığı şehirde, sosyal alanlar ile bireysel alanların birbiriyle ilişkisinin sorgulanacağı bir dönem öngörüldü. Akıllı sokak aplikasyonları, bölgesel ayrışmalar ve entegrasyon kopuklukları, konut tipolojilerinin çeşitlenmesi, "yeni" barınma türleri, topluluklar bazında zayıflayan ve güçlenen sosyal ilişkiler ön plana çıktı. 2050 senesinde, organik kurguların ütopik bir kent boyutunda yaşandığı bir dünya tercih edildi. Sokakların atıl alanlar, dikey ve yatay boşluklar ile daha bütüncül birer akış ile kullanılacağı, bilinçli toplumun kent yaşamını iyileştirdiği/iyileştireceği üzerinden tartışmalar yapıldı. Bilgiye erişimin arttığı düzende, adil gıda/imkan/mekan ve ulaşım paylaşım sistemlerinin oluşacağı inancı ile çalışmalar sunuldu.

3. Grup Proje Önerisi

2050 İstanbul Ütopyası'na Ulaşmak

Atölye Katılımcıları

Ezgi Deniz Ülgen
Ezgi Yılmaz
Melike Şengül
Murat Çetinkaya
Murat Altınok
Sevde Kolunsağ
Taylan Temmuz Halat

Atölye konularından birisini oluşturan "Erişilebilirlik-Ulaşım Senaryoları" bağlamında, önceki atölye konularını da bütünleştirerek bir gelecek senaryosu tahayyül edildi. Yine yeşil gelecek, temiz enerji, sürdürülebilirlik, sağlıklı ve yaşanabilir şehirler temaları üzerinden hareketle altı adet karakter oluşturuldu. Bu karakterler düşünülerek ihtiyaçlar, talepler, sorunlar belirlenerek öneri projeler oluşturuldu. Tahayyül edilen 2050 İstanbul Ütopyası'nda üzerinde durulan ana temalardan biri 'otonom araç kullanımı' oldu. Otonom araç kullanımının karbon salınımına kalıcı çözüm sağlamasının yanı sıra şehirde ortaya çıkan otopark sorununu da ortadan kaldırması planlandı. Bu bağlamda kentte yaşayan bireyleri otonom araç kullanımı yönünde teşvik ederek adil ulaşımın herkes tarafından elde edilmesinin sağlanması ve arttırılması amaçlandı.

Diğer tema olan "Toplu Taşımanın Cazibesini Artırma" önerisini hayata geçirmek üzere bir ödül sistemi kurgulandı. Toplu taşıma kapasite sorununu aşmak üzere analiz ve denetimlerin artırılması, özel araç kullanımına yönelik kullanıcı algısının sosyal medya aracılığıyla dönüştürülmesi ve araba kullanımına alternatif yürüyüş rotaları, bisiklet, scooter ve toplu taşıma gibi alternatiflerin halka sıklıkla sunulmasının kullanıcıları etkileyeceği düşünüldü. Kullanım alışkanlıklarını değiştirilmesi sürecinde halkı teşvik etmek ve özendirmek amaçlı, topluma mal olmuş çeşitli sanatçılarla veya influencer gibi aktörlerle çalışılması öneriler arasında yer aldı.

"Raylı Sistem Önceliği" teması bağlamında şehir içi ve şehirler arası ulaşımda raylı sistemlerin; ekonomik, ekolojik ve adil bir ulaşım sistemi olmasına vurgu yapılarak 2050 ütopyasında bu sistemlerin kurgulanmasının önemine ve önceliğine dikkat çekildi. "Yürünebilir Şehir" kurgusu çerçevesinde ise, kent içindeki diğer fonksiyonların ulaşım donatılarıyla ve birbirleriyle etkileşimli, bütünleşmiş bir yapıda olmasının ve sürekliliğinin sağlanmasının önemine vurgu yapıldı. Bu doğrultuda okul yollarının yürünebilir olması, dijital uygulamalarla okul alanı ve çevresinin güvenliğinin sağlanması düşünüldü.

Birinci modülde geliştirilen Yeşeren Kent isimli proje önerisinden referansla kendi kendine yeten alanlar oluşturarak kent içi hareketlilikte erişilebilirliğin arttırılması konusuna odaklanıldı. Bu doğrultuda, yürüyüşün yoğunlaştığı caddelerde atılan adımlardan ortaya çıkan kinetik enerjinin kullanılacağı bir sistem hayal edildi. Elde edilen enerjinin ödül sistemiyle desteklenerek atılan adımların İstanbulKart'a ücret olarak dönecek şekilde tasarlanması düşünüldü. Bu tasarımın gerçekleşmesi sonucu yürüyüş ve toplu taşıma kullanımının artacağı aynı zamanda ücretsiz ulaşımı da mümkün kılacağı öngörüldü.

Tahir Can Yarımoğlu

Erişilebilir Kent Atölyesi

(3. Grup Mentörü)

Grupta öncelikle sorunlar ekseninde tartışmalar başladı. Kendi rotaları üzerinden tanımlamaya başladıkları sorunlar genellikle yaya yürüme alanlarındaki sorun başlıkları çerçevesinde; kıyıya erişim, güvenlik ve bulundukları bölgede yer alan popülasyon yoğunluğu olarak ortaya çıktı. Grubun gelecek senaryosu kapsamında daha önceki iklim krizi ve akıllı şehirler modüllerinde önerdikleri çözüm önerileri ulaşım ve erişilebilirlik çerçevesinde ele alındı. Oluşturdukları ütopyada düşündükleri çözüm önerilerinin gerçek olması durumunda olacak senaryolar çeşitli karakterler üzerinden değerlendirilerek dört başlıkta tanımlandı:

- Otonom araçlarla karbon salınımına katkı sağlandığı yeni araba algısı yerine mülksüzleşme ve paylaşımlı araç kullanımının teşvik edildiği bir çevre.
- Toplu taşımada teşvik sistemlerinin geliştiği, otonom araçların kullanılmasıyla elde edilecek gelirin toplu taşımanın ücretsiz hale getirmesini veya toplu taşımaya yönelik yatırımlara yönlendirilmesini sağlayacak politikaların oluşturulması.
- Raylı sistemlerin kapasite ve güvenliği düşündüğünde karayolunu odağa almayan çözümlerle gelişen bir şehir kurgusunda topografik olarak erişilmesi zor olan alanlara daha kolay erişilmesi ve özel araç edinme ihtiyacının ortadan kalkması. Aynı zamanda raylı sistemlerin koşullarının psikolojik ve sosyal olarak geliştirilmesi.
- Önceki modülerde geliştirdikleri yeşeren kentler projesinin hayata geçmesiyle kentlerde kendi kendine yeten kompakt yaşam alanları oluşturulması. Yeşil alan sürekliliğinin bisiklet ve yürüme yoluyla desteklendiği yürünebilir şehirlerin oluşturulması. Yürünebilirliği teşvik eden aynı zamanda harcanan enerjiyi geri dönüştüren fiziksel ve teknolojik çözümler önerildi (kinetik yürüme yolları gibi).

Atölye sonunda bu önerilen çözümlerin gerçekleşme süreçleri çeşitli karakterler üzerinden tanımlanarak gelecekte hangi karakterler ne gibi sorunlarla karşılaşabilir konusu tartışıldı. Oluşturulan altı farklı karakter ile gelecekte herkes için erişilebilir olması planlanan ulaşım sistemlerinin nasıl tasarlanabileceği, herkes için erişilebilirliğin ne kadar mümkün olduğuna dair iyi ve kötü senaryolar değerlendirilerek proje üretim aşamasına geçildi.

'Toplu Taşımanın Cazibesini Arttırma' doğrultusunda ödül sistemi kurgulanarak teşvik mekanizması oluşturma, otonom araçlardan elde edilen gelirle birlikte toplu taşımayı iyileştirme, kişisel araç kullanımı algısının değiştirilmesi yönünde medyada dile getirilerek çözümler üretilmesi; yeni medya aracılığı ile araba kullanımına alternatif yürüyüş rotaları, bisiklet, scooter ve toplu taşıma gibi ulaşım araçlarının kullanılması düşünülmüştür.

'Yürünebilir Şehir' kurgusu çerçevesinde, kent içindeki diğer fonksiyonların ulaşım donatılarıyla ve birbirleriyle etkileşimli, entegre bir yapıda olmasının ve sürekliliğin sağlanmasının önemine vurgu yapılmıştır. Bu doğrultuda okul yollarının yürünebilir olması, dijital uygulamalarla okul alanı ve çevresinin güvenliğinin sağlanması düşünülmüştür.

otonom araçlar

'Otonom Araç Kullanımı' karbon salınımına kalıcı çözüm sağlarken otopark sorununu da ortadan kaldırması ve şehir içinde katlı ve yer altı otoparklarla desteklenmesinin yanı sıra mülksüzleştirilerek, adil ulaşımın herkes tarafından elde edilebilirliğinin sağlanması ve arttırılması amaçlanmıştır.

toplu taşımanın cazibesini arttırma

raylı sistem önceliği

'Raylı Sistem Önceliği' teması bağlamında şehir içi ve şehirler arası ulaşımda raylı sistemlerin; ekonomik, ekolojik ve adil bir ulaşım sistemi olmasına vurgu yapılarak 2050 ütopyasında bu sistemlerin kurgulanmasının önemine ve önceliğine dikkat çekilmiştir.

yürünebilir şehir

28 Eylül 2021
erişilebilirlik - ulaşım

MODÜL 4: KATILIMCILIK - DEMOKRATİK KENT YÖNETİMİ

Kent sakinlerinin davranış ve talepleri, şehirlerin vizyonunun belirlenmesinde kritik bir öneme sahiptir. Katılım pratiklerine öncelik verilmesi ile yeni bir düşünce biçiminin ortaya çıkacağı ve bu sayede şehirlerin boyut, yoğunluk ve karmaşıklıktan bağımsız olarak etkileşim alanlarına dönüşeceği düşünülür. Bu bağlamda vatandaşların fikir üreterek, çözüm önerileri sunarak ve müzakere ederek geleceğin kentlerinin oluşumuna katkıda bulunması beklenir. Benzer bir yaklaşımla, pek çok şehir gelecek vizyonunu toplumsal katılım üzerinden şekillendirmeye özen göstermekte. Vatandaşların hayatlarını doğrudan etkileyen politika kararlarının alınmasında kentsel yönetişim, vatandaş katılımı, yenilikçilik ve yaratıcılık gibi birçok hususun göz önünde bulundurulması önemlidir. Geleceğin nasıl şekilleneceğinin tahmin edilmesi kolay değildir, ancak hazırlanan gelecek vizyonları, yapılan seçimler ve politika önerileri gelecekteki yaşamı büyük ölçüde şekillendirdiği yadsınamaz bir gerçek.

Dördüncü modül İstanbul Kent Konseyi Başkanı **Tülin Hadi**'nin İstanbul Kent Konseyi görevleri, yapısı ve işleyişiyle birlikte deneyimlerini aktardığı sunumla başladı, İBB Strateji Geliştirme Müdürü **Hasan Turhal**'ın Stratejik Plan'ın hazırlık sürecine değindiği sunumuyla devam etti. Ardından İstanbul Planlama Ajansı Genel Koordinatörü **Esra Huri Bulduk** İstanbul ölçeğinde ilk kez gerçekleşen İBB Katılımcı Bütçe Uygulaması'nı aktardı. Bulduk, uygulamanın hazırlık süreci, iletişim stratejisi, araçları, teknolojik alt yapısı ve süreci oluşturan çeşitli toplantılar ve fikir maratonuna değinerek öne çıkan projelerden örnekler sundu. Son olarak İstanbul Planlama Ajansı Vizyon 2050 Ofisi Koordinatörü **Burcu Özüpak Güleç**'in Vizyon 2050 Katılımcı Stratejik Planlama Süreci'nden bahseden sunumunun ardından modül atölye çalışmasıyla devam etti.

ATÖLYE ÇALIŞMASI

Katılımcılık - Demokratik Kent Yönetimi başlıklı atölye "Katılım neden teşvik ediliyor?", "Kim katılıyor?", "Katılımcı süreci kim başlatıyor?", "Neye katılıyoruz ve ne aşamada katılıyoruz?", "Katılım ne kadar aktif?", "Katılımcı süreçte kamunun / belediyenin görevi ne?" ve "Katılım bu kadar zahmete değer mi?" sorularına dair eleştirel bir tartışma ile başladı.

İstanbul Kent Konseyi (İKK), katılıma dair başarısız görülen vakalar üzerinden değerlendirilen katılım tartışmasının ardından çalışma gruplarına ayrılarak Katılımcı Bütçe Uygulaması ve Stratejik Plan olmak üzere üç başlıkta katılım süreçleri değerlendirdi. Atölyenin son bölümünde ise üç başlığa dair yapılan eleştirilere yönelik çözüm önerilerine odaklanıldı. Atölyenin kolaylaştırıcılığını Mekanda Adalet Derneği'nden **Yaşar Adanalı**, grup mentörlüklerini ise Yerel-İz Derneği'nden **Anıl Kocaoğulları**, İstanbul Kent Konseyi'nden **Özlem Akdağ** ve TESEV'den **Ayşegül Güğüş** yaptı.

1. Grup Proje Önerisi

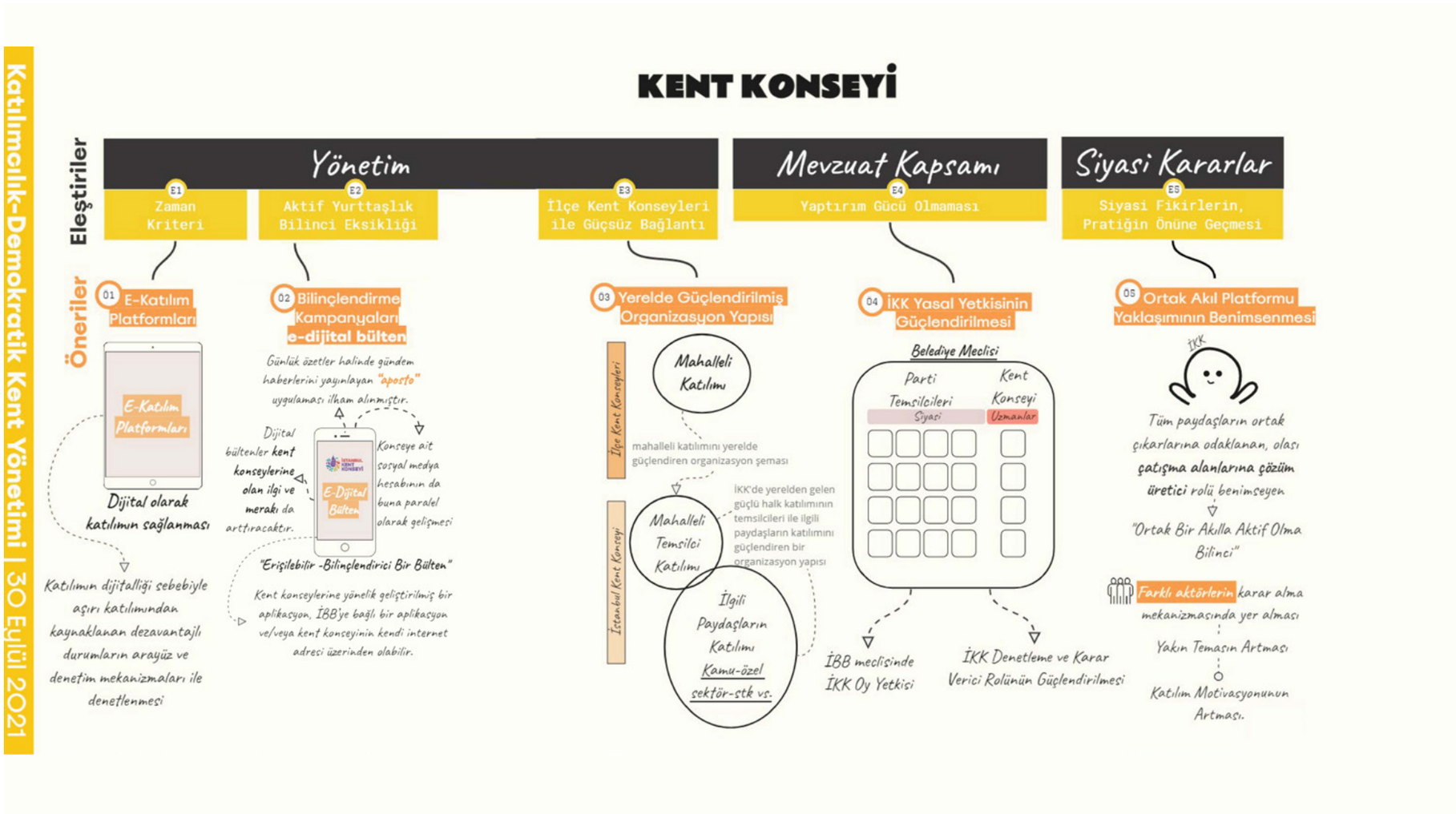
İstanbul Kent Konseyi

Atölye Katılımcıları

Abdurrahman Keskin
Altan Erdem Aras
Betül Keleş
Dide Koç
İlayda Kaya
Melike Avcu
Mutlucan Lokmanoğlu
Nisa Nur Sevinç
Sıla Soysal

İstanbul Kent Konseyi'ne yönelik değerlendirmeler Türkiye'deki genel yaklaşım ve mevzuat boyutunda yapıldı. İstanbul Kent Konseyi'ne katkı sunabilmek için insanların kısıtlı zamanı olması nedeniyle aktif rol üstlenememeleri önemli bir sorun olarak değerlendirildi. Bu sorunu çözmeye yönelik olarak, dijital katılımı amaçlayan e-katılım platformları önerildi. Bununla ilgili olarak, İstanbul Kent Konseyi'nin bir e-platform için hazırlık aşamasında olduğu öğrenildi. Türkiye'de aktif katılım ve kent konseyleri göz önüne alındığında, farkındalığın oldukça düşük olduğu ve bu yönde çalışmaların önemli olacağı paylaşıldı. Aktif yurttaşlık oluşturulması için bilinçlendirme kampanyalarının düzenlenmesi önerilirken, kişilerin kent konseyi faaliyetlerinden haberdar olabilmesi için "Erişilebilir ve Bilinçlendirici" e-dijital bülten önerisinde bulunuldu. Dijital yayınlar ile günlük ve özelleştirilmiş kent konseyi içeriklerinden oluşacak bu bültenin, kent konseylerine olan ilgi ve merakı da artıracağı öngörüldü. Benzer şekilde, oluşturulacak e- platform ile bunun sağlanacağı teyit edildi.

Son eleştiri konusu ise ilçe kent konseylerinin aktif olmaması ve güçsüz bağlantılara sahip olması yönündedir. Bu eleştiri mevzuat ve siyasi kapsamdaki eleştirileri de beraberinde getirmektedir. İstanbul Kent Konseyi'nin ilk aşamada hem "Dayanışma" temelli bir süreç hem de ortak akıl platformu yaklaşımını benimsemesi sayesinde konseyler arasındaki iletişim, dayanışma, işbirliği ve eşgüdümlü çalışmaların güçleneceği kanaatine varıldı.

2. Grup
Proje Önerisi

İstanbul Kent Konseyi

Atölye Katılımcıları

Ayşenur Baltacı
Begüm Çiçek
Berna Birkan
Çağla Yaşayancan
Fatih Bedirhan Dilber
Gökçen Başaran
Melis Esin
Murat Onur Tahmaz

"Kent Konseyi" modelindeki içerik sorunlarının tespiti ile bunlara çözüm seçenekleri sunuldu. Eşitlikçi ve siyasi açıdan bağımsız duruş sergilemesine rağmen yerelde biraz daha fazla aktif olabilmesinin yolları üzerine düşünüldü. Çözüm için, her sokağa değen ve daha görünür Kent Konseyi için mobil araçlarla yerel çalışmalar yürütülen bir işleyiş biçimi önerildi.

Kent Konseyi

SORUN

YÖNETİM
- Görünürlük
- Yerellerde aktiflik

İÇERİK
- Öğrenci araştırmaların destek

ÖNERİ

" KENT KONSEYİ TURNESİ "
- İlçe konseyleri, sivil toplum kuruluşları ve kurumlar ile işbirliği
- Semt ve mahalle gezileri
- Görsel tanıtım araçları
- Standlar
- Atölye ve etkinlik çalışmaları

İLETİŞİM BİRİMİ
- Mecliste ve çalışma gruplarında yer almadan halkın konsey ile doğrudan iletişime geçebilmesi amacıyla iletişim biriminin oluşturulması
- Geri dönüş, istek, eleştiri...

katılımcılığı arttırmakta: konseyin görevi

Konsey, her kent kullanıcısı için **kolayca** *erişilebilir olmalı

Toplu ve **bireysel** temsiliyeti barındırmalı iletişim birimleri güçlendirilmeli

*görünürlük

her **sokakta**, daima!!

yerelde **aktif katılımcılık** nasıl sağlanır?

tanıtım

aktif saha etkinlikleri

temas

kurum ve kuruluşlar ile işbirliği

3. Grup
Proje Önerisi

İstanbul Kent Konseyi

Atölye Katılımcıları

Ezgi Deniz Ülgen
Ezgi Yılmaz
Melike Şengül
Murat Çetinkaya
Murat Altınok
Sevde Kolunsağ
Taylan Temmuz Halat

Kent Konseyi'nin "Aktif Yurttaşlık" kavramı hakkında vatandaşları daha çok bilinçlendirme ve konseye dâhil olmaya teşvik etmesi gerektiği tartışıldı. Yönetim özelinde açtığımız parantezde konsey yönetiminin siyasi partilerden bağımsız oluşunu daha net ifade etmesi gerektiği, konseyin reklam çalışmaları ile görünürlüğünün arttırması gerekliliği konuşuldu. Öte yandan, aktif yurttaşlık bağlamında gonüllülerin görev ve sorumlulukları göz önüne alındığında ise, katkı sunmak adına görev almak isteyen bireylerin başlattıkları ya da yapmak istedikleri çalışmalar için daha fazla çaba sarf edebileceği belirtildi.

Anıl Kocaoğulları

Yerel-İz Derneği
(İstanbul Kent Konseyi
Tartışmaları Mentör Notu)

İstanbul Kent Konseyi birkaç farklı başlıkta özetlendi. İlk başlıkta Türkiye'deki siyasi kültür ya da siyasi konjonktürden kaynaklı sorunlar yer aldı. Aktif yurttaşlık bilinci yeterince yaygın olmaması, var olan katılım mekanizmaları yeterince değerlendirilmemesi ve yönetişim süreçlerine katılan sivil toplum kuruluşları arasında bir eşitsizlik olmasının verimsiz katılıma sebep olduğuna değinildi. Konsey çalışmalarının daha fazla duyurulabileceği mahalle bazında örgütlenme konusunda daha fazla çalışmalar yapılabilceği önerildi. Son olarak, mevzuatta kent konseylerinin yetkilerinin yetersiz olduğu ve büyükşehir kent konseylerinin yönetime katılım için çok büyük bir ölçeklendirme olduğu tartışıldı.

Çözüm tartışmalarında dijital katılımın artırılarak kent konseyinin internette daha gelişmiş bir ara yüzünün olması gerektiği, E-katılımı artırmanın önemi üzerinde duruldu. İKK'nın merkezi yönetimine erişemeyen grupların dahlinin artırılması amacıyla kent konseyinin fiziksel olarak mahallelerde etkinlik düzenlemesinin ya da araçla kent konseyi turnesi gibi uygulamalar gerçekleştirmesi gerektiği dile getirildi. Son olarak, kent konseyleri mevzuatının değişerek yetkilerinin artmasının ve daha küçük ölçekli yönetim birimlerinin de tanınması gerektiği ifade edildi.

1. Grup
Proje Önerisi

Katılımcı Bütçe Uygulaması

Atölye Katılımcıları

Abdurrahman Keskin
Altan Erdem Aras
Betül Keleş
Dide Koç
İlayda Kaya
Melike Avcu
Mutlucan Lokmanoğlu
Nisa Nur Sevinç
Sıla Soysal

Katılımcı Bütçe Uygulaması için dört kritik noktada eleştiri getirildi. İlk eleştiri, zamansal periyodunun kısa olmasının, dönemlik gündeme odaklanan proje önerilerinin yoğunlaşmasına sebep olduğu yönündedir. Bu periyodun uzun tutulduğu durumda, politik ve kentsel gündemden arınan ve İstanbul'un gerçek sorunlarına daha çok odaklanan daha kapsamlı çözümler üretileceği düşünüldü. Diğer bir eleştiri ise öneri fikirlerin ve oylamaların sadece İstanbul'da ikametgâhı olan kişilerce yapılmasının kapsamı daralttığı yönünde oldu. Katılımcı Bütçe uygulamasında İstanbul'da eğitim gören üniversite öğrencilerine, sisteme öğrenci belgelerini veya okul mail adreslerini girmeleri koşuluyla oy kullanma ve katılım hakkı tanınırsa uygulamanın kapsayıcılığının artacağı öngörülmekte. Aynı zamanda, Katılımcı Bütçe kapsamında üretilen fikirlerin oylanma sürecinde, tanıdık usulü oy verilmesinden oluşan adaletsiz ortamın önüne geçmek için, oylama sisteminin profesyonellerden oluşan denetim mekanizması ile eş zamanlı çalışarak daha adil bir katılımcılık sistemi kurgulanabileceği öneriler arasında yer aldı. Belediyenin bütçe planlamasında, yasal mevzuat sebebiyle ortaya çıkan zaman kısıtlarının önüne geçmek için ek fon önerisi sunuldu. Bu ek fon ile işbirlikçi fonlarla desteklenen esnek süreli katılımcı bütçe periyodları oluşturulması hedeflenmekte.

2. Grup
Proje Önerisi

Katılımcı Bütçe Uygulaması

Atölye Katılımcıları

Ayşenur Baltacı
Begüm Çiçek
Berna Birkan
Çağla Yaşayancan
Fatih Bedirhan Dilber
Gökçen Başaran
Melis Esin
Murat Onur Tahmaz

"Katılımcı Bütçe" çalışması irdelenerek sistem modelinin geliştirilmesi konusunda önerilerde bulunuldu. Modelin olumlu taraflarında; yurttaşların kolaylıkla dâhil olabildiği önemli bir katılım adımı oluşturmasının yanı sıra projede kullanılan grafik tasarım dilinin dikkat çekiciliği ön plana çıktı. Katılım modelinin yetersiz tanıtımı, zaman sınırlılığının katılımı kısıtlaması ve teknolojik altyapısının eksikliği olumsuz yönler olarak belirtildi.

Kayıtlı olmayan kent paydaşlarının süreç dışında bırakılması da katılımcılığa ters düşen durumlardan biri olarak tespit edildi. Geri bildirime ve önerilere açık, sürecin halkla sürekli paylaşıldığı daha şeffaf ve katılımı artıran girişimler (üniversite ve lise işbirliği, mahalle odak görüşmeleri, burs ve çalışma olanakları gibi) ile geniş zaman aralığına yayılan ve tanıtımının yerelde yapıldığı bir süreç yönetimi ile modelin geliştirilebileceği öngörüldü.

Katılımcı Bütçe

OLUMLU TARAFLAR

- Web arayüzü ve tanıtım çalışmalarında görsel ve grafik tasarım cazibesinin olması
- Herkesin adil ve eşit bir şekilde projelerini sunabilmesi
- Projelerde uzmanlık alanı zorunluluğu istenmemesi ve kolay yazılabilir olması

OLUMSUZ TARAFLAR

- Teknolojik altyapının yetersizliği
- Dezavantajlı grupların teknolojiye erişiminin eksikliği
- Bilgilendirme ve tanıtım eksikliği
- Başvuru süreçlerinin herkes için kolay olmaması
- Kayıtlı olmayan nüfusun dışlanması (mülteci, göçmen, üniversite öğrencisi...)

GELİŞTİRME ÖNERİLERİ

- Projelerin temalara göre sunulması / düzenlenmesi
- Proje uygulama sürecinin daha şeffaf gerçekleşmesi
- Oy verilen projelere öneri sunulması ve seçilen projelere geri bildirimlerin iletilebilmesi
- Uygulama sürecinde projeden etkilenen paydaşlara danışılması
- Önerilerin ileriye dönük değerlendirilmesi
- Zamanlamanın iyi yapılması (sürecin zamana yayılması)
- Mahalle ve odak görüşmeleri
- Gençlerle atölye, etkinlik ve seminer gibi çeşitli etkinliklerin düzenlenmesi
- Üniversiteler işbirliği ile öğrenci maillerine bilgilendirme iletilmesi
- Lise ve üniversite çıkışlarında mobil bilgilendirme ve başvuru noktalarının oluşturulması
- Öğrencilere burs ve çalışma seçeneği ile katılım ortamı
- Kurulda her kesimden temsiliyet
- Özellikle çocuklar için interaktif / oyun aplikasyonları
- Engellileri de kapsayıcı arayüz ve uygulama geliştirilmesi
- Dezavantajlı gruplara bütçe ayrılması

3. Grup Proje Önerisi

Katılımcı Bütçe Uygulaması

Atölye Katılımcıları

Ezgi Deniz Ülgen
Ezgi Yılmaz
Melike Şengül
Murat Çetinkaya
Murat Altınok
Sevde Kolunsağ
Taylan Temmuz Halat

Katılımcı Bütçe çalışmalarının değerlendirilmesinde dikkat çeken bir konu sadece online başvuruların alınmasının kapsayıcılık konusunda bazı sorunları meydana getirebileceği düşünüldü. Bunun yanı sıra katılımcı bütçe için başvuru yapılan projelerin değerlendirilme aşamasında ilgili kurumlarla direkt iletişim ve değerlendirme fırsatı sunulması olumlu bir durum olarak görüldü. Bu tartışmalara ek olarak, "Katılımcılık - Demokratik Kent Yönetimi" başlıklı atölyede aidiyet kavramı üzerinde önemle durularak kendini kente ait hisseden bireyin katılımcı politikalara da istekli olacağının altı çizildi. Yerel yönetimler tarafından bu konudaki bilinçlendirmelere ihtiyaç duyulduğu sonucuna varıldı. Kapsayıcı politikaların arttırılmasıyla kent ve birey bütünleşmesinin sağlanacağı vurgulandı.

Özlem Akdağ

İstanbul Kent Konseyi
(Katılımcı Bütçe Tartışmaları Mentör Notu)

Atölye çalışmalarına katılan gençler Katılımcı Bütçe sürecine ilişkin olarak, olumlu buldukları ve kendi eklemek istedikleri öneriler üzerine fikir paylaşımında bulundular. Katılımcı Bütçe'nin Türkiye'deki ilk geniş kapsamlı çalışma olmasını, oyunsallaştırılmış olması ve grafik tasarımının etkili olmasını, herkesin kolaylıkla proje sunabilmesi, diğer kamu kurum ve kuruluşları ile irtibat halinde olunması ve önerilerin iletilmesini çok olumlu bulduklarını paylaştılar. Öneri olarak ise, sürecin daha uzun tutulmasını, mahalle ya da odak grup görüşmeleri yapılmasını, gençlerin sürecin her aşamasına daha etkin katılımını sağlamak ve onların da ihtiyaçlarına cevap verecek çalışmaların ortaya çıkması için gençlerle atölye çalışmaları yapılması, dezavantajlı gruplar için bütçe ayrılması, bütçe hazırlanırken fon/hibe/ özek sektörden de destek alınması öncelikli önerileri arasında yer aldı. Atölye çalışması ele alındığında, yapılan her çalışmada, teknoloji ve sosyal medyanın aktif kullanımı, inovatif yöntemlerin uygulanması, daha şeffaf süreçlerin işlenmesi ve birer hedef kitle olarak gençler ile doğrudan temasa geçilmesinin gençler açısından önem taşıdığı gözlemlenmiştir.

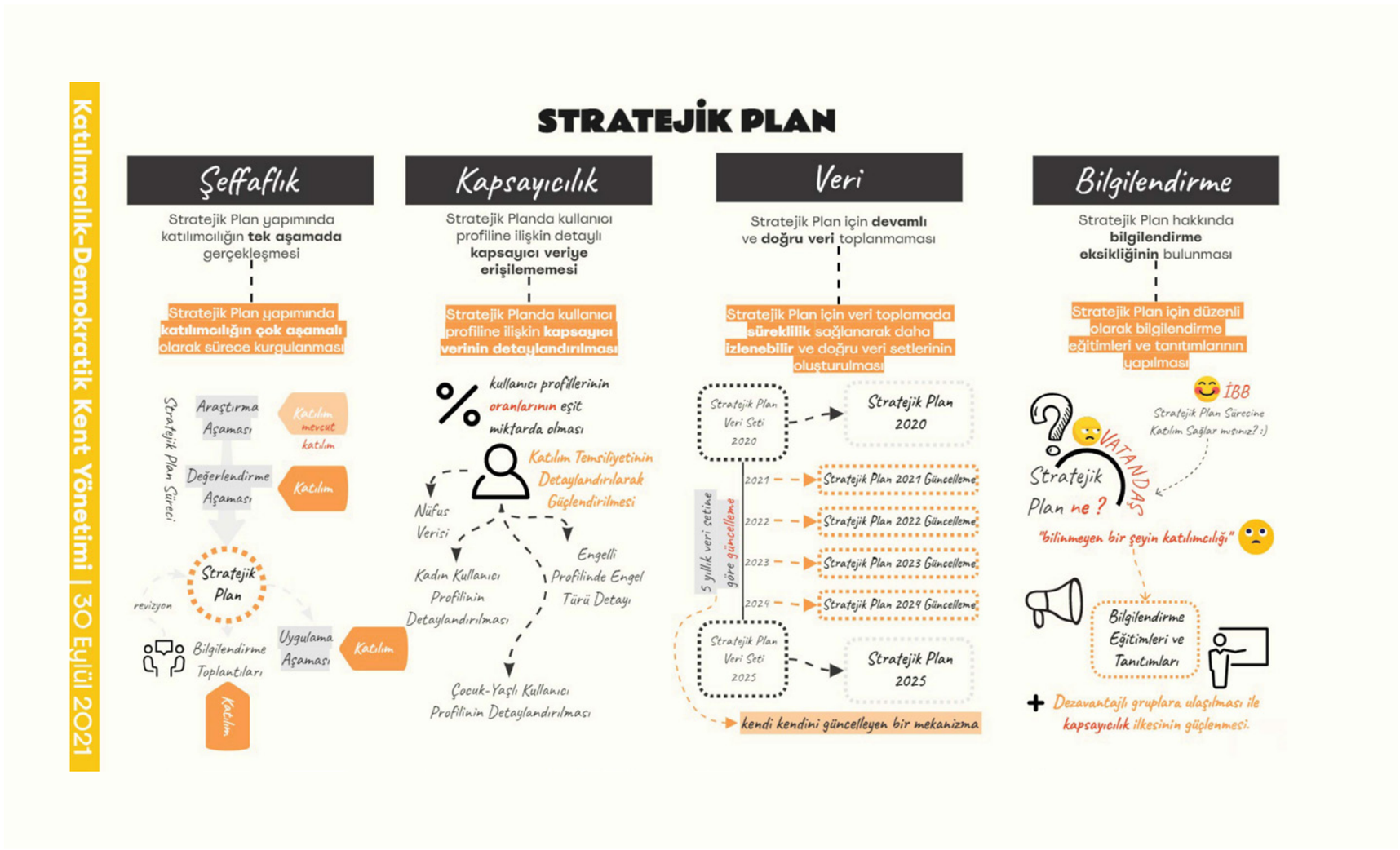
1. Grup Proje Önerisi

Stratejik Plan

Atölye Katılımcıları

Abdurrahman Keskin
Altan Erdem Aras
Betül Keleş
Dide Koç
İlayda Kaya
Melike Avcu
Mutlucan Lokmanoğlu
Nisa Nur Sevinç
Sıla Soysal

Stratejik Plan tartışması, şeffaflık, kapsayıcılık, veri ve bilgilendirme çerçevesinde değerlendirildi. Katılımcılığın tek aşamada değil, çok aşamalı olarak sürece kurgulanması ile katılım derecesinin güçlendirilmesi; kullanıcı profiline ilişkin detaylı veriye erişilmemesinden dolayı, kapsayıcı verinin detaylandırılması ile katılım temsiliyetinin güçlendirilmesi önerildi. Stratejik Plan için veri sürekliliği sağlanarak daha izlenebilir veri setleri oluşturan kendi kendini güncelleyen bir mekanizmanın faydalı olacağı diğer bir öneri olarak ön plana çıktı. Son olarak, Stratejik Plan hakkında bilgilendirme eksikliğinin bulunmasından ve net olarak bilgi sahibi olunamadığından dolayı katılımcılıktan pek söz edilemeyeceği tartışıldı. Bu sebeple düzenli bilgilendirme eğitimleri ve tanıtımlarının yapılması önemli görülmekte. Sonuç olarak bu modül sonunda yapılan eleştirilere çözüm önerisi olarak, İstanbul Kent Konseyi, Stratejik Plan ve Katılımcı Bütçe için de teknolojiden faydanılarak e-katılım platformu ve e-dijital bülten gibi uygulamalar geliştirildi. Bu uygulamalarda aşırı katılımdan kaynaklanabilecek dezavantajlı durumların arayüz ve ara mekanizmalar ile denetlenmesi önerildi.

2. Grup Proje Önerisi

Stratejik Plan

Atölye Katılımcıları

Ayşenur Baltacı
Begüm Çiçek
Berna Birkan
Çağla Yaşayancan
Fatih Bedirhan Dilber
Gökçen Başaran
Melis Esin
Murat Onur Tahmaz

İkinci aşamada incelenen "Stratejik Planlama" konusunda kent paydaşlarının sürece katılımının yetersiz olması ile planın hazırlanma ve revizyon süreçlerinin şeffaf olmaması en önemli sorunlar olarak tespit edildi. "Askıda Stratejik Plan" önerisi ile halk itirazlarına açık bir sistemin oluşturulması; planlama sürecindeyse denetim, izleme ve değerlendirmelerin siyaset odağı haline getirilmeden, özellikle kamu ve kent yararı hususlarında hukuksal güvence sağlanarak yapılması gerektiği sunuldu. Temel eğitimler ve aktiviteler ile kent paydaşlarının planlama süreçlerine hâkimiyetinin artırılması, sürecin sürekliliği ve kapsayıcılığı için önemli görüldü.

Stratejik Plan

SORUN

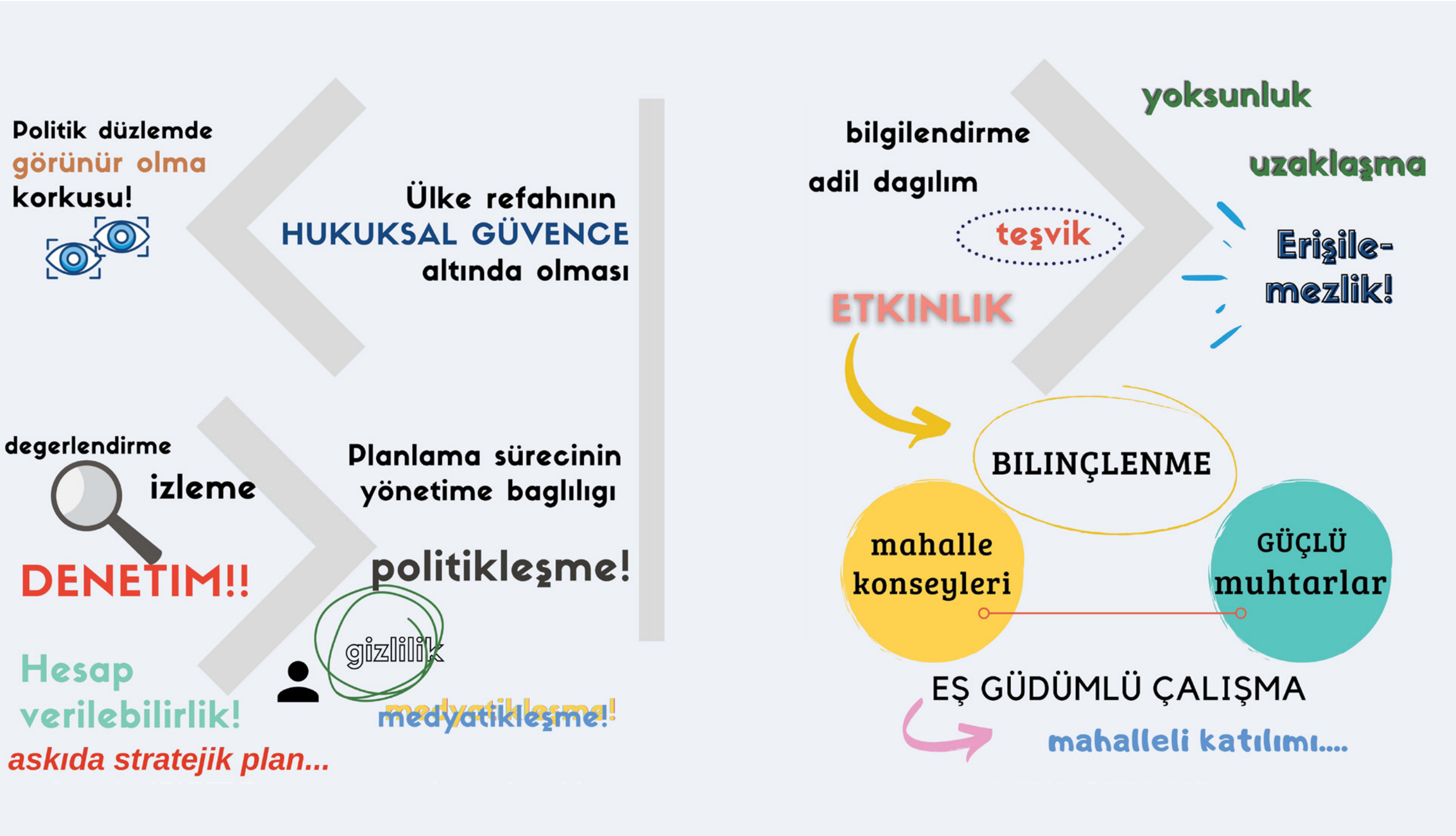
- Cesaret ve özgüven eksikliği ile halkın katılımının yetersiz kalması
- Stratejik plan ve revizyon süreçlerinin partileşmesi ve politikleşmesi
- İstanbul Büyükşehir Belediyesi Meclisi'nin oylama ve red konularında gizliliği ve hesap verebilir olmaması
- İletişim duvarları girişimleri dezavantajlı grupların katılımcılığını artırıyor olsa da yeterli seviyede değil
- istanbulsenin kampanvaları aktif yurttaşlığı teşvik ederek katılımı artırmakta eşit ve adil süreç oluşturmakta ancak kapsayıcılığı yeterli seviyede değıı

ÖNERİ

- Stratejik planlama süreçlerinde denetim, izleme ve değerlendirmenin sıkı bir şekilde sağlanması
- "ASKIDA STRATEJİK PLAN" sistemi geliştirilmeli ve halkın sürece katılımı artırılmalı
- Halkın aktif katılımını sağlayan etkinlik, atölye ve seminer gibi çeşitli aktivitelerin düzenlenmesi
- Stratejik planlamanın ne olduğu, kimlerin hazırladığı, uygulama araçları, bütçe düzenlemeleri gibi stratejik planlama sürecine dair temel eğitimlerin ortaokul, lise, üniversitelerde eğitmenler tarafından ve mahallelerde muhtarlar aracılığı ile gerçekleştirilmesi
- Mahallelerde katılımı ve çeşitli grupların temsiliyetinin sağlanması için muhtarların yetkilerinin güncellenerek artırılması ve mahalle konseylerinin kurulması

Politik düzlemde
görünür olma
korsusu!
Ülke refahının
HUKUKSAL GÜVENCE
altında olması
degerlendirme
izleme
DENETIM!!
Planlama sürecinin
yönetime baglılıgı
politikleşme!
gizlilik
Hesap
verilebilirlik!
medyatikleşme!
askıda stratejik plan...
yoksunluk
bilgilendirme
adil dagılım
uzaklaşma
teşvik
Erişile-
mezlik!
ETKINLIK
BILINÇLENME
mahalle
konseyleri
GÜÇLÜ
muhtarlar
EŞ GÜDÜMLÜ ÇALIŞMA
mahalleli katılımı....

3. Grup Proje Önerisi

Stratejik Plan

Atölye Katılımcıları

Ezgi Deniz Ülgen
Ezgi Yılmaz
Melike Şengül
Murat Çetinkaya
Murat Altınok
Sevde Kolunsağ
Taylan Temmuz Halat

"Katılım neden teşvik ediliyor?", "Katılımcı süreci kim başlatıyor?", "Kimler katılıyor?" gibi soruların tartışıldığı "Katılımcılık-Demokratik Kent Yönetimi" başlıklı atölyede kamunun görevi ve ne kadar aktif bir katılım hedeflediği/hedeflemesi gerektiği konuları üzerinde duruldu. Bu bağlamda bireylerin yaşadıkları şehre kendilerini ne kadar ait hissettikleri ve yerel yönetimlerin gerçekleştireceği yatırımları bu doğrultuda ne dere-ce beslediği üzerine bir tartışma gerçekleştirildi.

İstanbul Büyükşehir Belediyesi Strateji Geliştirme Müdürlüğü'nün katılımcılığa dair gençlerin, LGBTQIA+ bireylerin, barınma sorunu yaşayan yoksul grupların, göçmenlerin ve mültecilerin planlara ve toplanan verilerde yeteri kadar ele alınmadığı, bu doğrultuda çalışmalar ve hedefler oluşturulmadığı gözlemlendi. Belirtilen bu dezavantajlı gruplara erişimdeki problemin daha kapsayıcı politikalar benimseyerek yapılacak görüşmeler ile aşılabileceği sonucuna ulaşıldı.

Katılımcılık konusunun önemli noktalarından birisi de vatandaşların katılımcılığı ne derece sağlayabildiği ile ilgilidir. Bireylerin belirli faaliyetlerle katılım gösterdiği ancak yönetim tarafından bunun somut dönütlerini göremediği durumlara dair tartışmalara odaklanılan bu modülde toplumun katılımcılık konusunda bilinçlendirilmesi gerektiği gündeme geldi.

MODÜL 5: GELECEĞİN KENTLERİNE DOĞRU

Geleceğin şehirlerini İstanbul odağında tartışmaya yönelik İklim Krizi - Dayanıklı Şehirler, Teknoloji - Akıllı Şehirler, Erişilebilirlik - Ulaşım ve Katılımcılık - Demokratik Kent Yönetimi olmak üzere dört tematik modülden oluşan atölye serisinin kapanış modülü sürecin tüm paydaşlarını biraraya getiren bir forum ile gerçekleştirildi. Kolaylaştırıcılığını **Barış Doğru**'nun yaptığı Değerlendirme Forumu'na tüm katılımcılar, atölye kolaylaştırıcıları, mentörler ve konuşmacılar davet edildi. Modüllerde yürütülen tartışmaların özetlendiği forumda gençler tarafından teknolojiyi bir araç olarak kullanarak insan odaklı, farkındalık arttırıcı, iş birlikçi, kapsayıcı ve katılımcı bir süreç ile geleceği tasarlamanın mümkün olabileceği vurgulandı. Geleceğin sürdürülebilir kentlerinde dijitallikle beraber kentlileri ilgilendiren her konuda tam katılımı sağlamak zor olsa bile nihai hedefin daima katılımcılığı artırmak olması, katılımcılığın gösterişten uzak olarak, kapsayıcı ve tutarlı bir şekilde demokratik süreçlerle ilerlemesi, kurumlar ve uygulamalar arası denetim ve entegrasyonun sağlanması ve tüm paydaşların farkındalığı arttırmayı kendinde görev edinmesi gerekliliği üzerinde önemle duruldu. Tartışmaların ardından **Oyun İstanbul**'un katkılarıyla düzenlenen bir açık atölye ile kentte oyun oynamak üzerine bir tartışma yürütüldü. Ardından Müze Gazhane'de katılımcılar tarafından rotalar aracılığıyla oyunlar tasarlanması ve tasarlanan oyunların oynanmasıyla atölye serisi sona erdi.

NOTLAR

NOTLAR

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ

İstanbul Planlama Ajansı

İSTANBUL KENT KONSEYİ

ipa.istanbul

